

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. huhtikuuta 2024
(OR. en)

9054/24
ADD 1

Toimielinten välinen asia:
2024/0093(NLE)

RESUA 2
FIN 388
ECOFIN 465
ELARG 46
COEST 260
DEVGEN 60

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 172 final
Asia:	LIITE asiakirjaan Ehdotus NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 172 final Liite.

Liite: COM(2024) 172 final Liite

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 15.4.2024
COM(2024) 172 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä

{SWD(2024) 93 final}

LIITE

UKRAINA-SUUNNITELMAN RAHOITUSTUKI

Asetuksen (EU) 2024/792 19 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettut maksuerät toteutetaan seuraavasti, ottaen huomioon myös mainitussa asetuksessa säädetyt ohjeelliset vuotuiset enimmäismäärät:

Ensimmäinen maksuerä (Q2-2024)

Yhteensä: 4 365 691 244 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 1 500 000 000 euroa

Lainat: 2 865 691 244 euroa

Vaiheita yhteensä: 9

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
2.2	C2.R1 Tulojen hallinnan parantaminen	Valtion tullilaitoksen strategisen digitalisointisuunnitelman hyväksyminen
2.3	C2.R2 Julkisen varainhoidon parantaminen	Vuosia 2025–2027 koskevan talousarvioesityksen hyväksyminen
2.7	C2.R4 Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen	Julkisten investointien hallinnoinnin uudistamiseksi laaditun etenemissuunnitelman toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen
4.2	C4.R1 Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen	Uuden johtajan nimittäminen kansalliseen korruptiontorjuntavirastoon
6.2	C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Valtionyritysten omistajaohjausta koskevan lainsäädännön voimaantulo
8.3	C8.R2 Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston uudistaminen	Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston oikeusperustan tarkistamista koskevan lain voimaantulo
10.1	C10.R1 Yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma	Yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksyminen
10.15	C10.R7 Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen	Vuoteen 2050 ulottuvan, rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman hyväksyminen
12.8	C12.R6 Maa- ja vesialueiden miinanraivaus	Vuoteen 2033 ulottuvan miinanraivaustoiminnan strategia-asiakirjan hyväksyminen

Toinen maksuerä (Q3-2024)

Yhteensä: 4 248 847 926 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 1 500 000 000 euroa

Lainat: 2 748 847 926 euroa

Vaiheita yhteensä: 9

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
4.1	C4.R1 Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen	Korruptiontorjuntaan erikoistuneen syyttäjänviraston henkilöstömäärän lisääminen
4.4	C4.R2 Oikeudellisen ympäristön kehittäminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Muutetun rikoslain ja rikosprosessilain voimaantulo
4.6	C4.R2 Oikeudellisen ympäristön kehittäminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Varojen takaisinperintästrategian 2023–2025 täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen
7.6	C7.R6 Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen	Vuoteen 2040 ulottuvan väestökehitysstrategian hyväksyminen
8.1	C8.R1 Sääntely-ympäristön parantaminen	Sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen
9.5	C9.R3 Aluepolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano	Aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamista koskevien päätöslauselmien hyväksyminen
10.8	C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus	Energian tukkumarkkinoiden eheyttä ja tarkasteltavuutta koskevasta asetuksesta (REMIT) annetun sekundaarilainsäädännön voimaantulo
15.1	C15.R1 Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta	Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön voimaantulo ja osittainen soveltaminen
15.10	C15.R6 Ympäristövaikutusten arviointia koskeva direktiivi ja strategista ympäristöarviointia koskeva direktiivi	Sellaisen periaatemuistion laatiminen, jossa määritellään ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskevista säännöistä tehtävien poikkeusten soveltamisala

Kolmas maksuerä (Q4-2024)

Yhteensä: 3 717 741 935 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 400 000 000 euroa

Lainat: 3 317 741 935 euroa

Vaiheita yhteensä: 13

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
2.1	C2.R1 Tulojen hallinnan parantaminen	Valtion verohallinnon digitalisaatiota koskevan strategisen suunnitelman hyväksyminen
3.6	C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Maksukyvyttömyysjärjestelmän kehittämistä koskevan lainsäädännön voimaantulo
6.1	C6.R1 Valtion omistajapolitiikan hyväksyminen	Valtion omistajapolitiikan ja valtionyhtiöiden jaottelun hyväksyminen
7.5	C7.R5 Sosiaalisen infrastruktuurin parantaminen ja laitoshoidosta luopuminen	Neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamista ja lasten, vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumista koskeva strategia sekä vuosina 2024–2028 toteutettava strategia sen varmistamiseksi, että jokaisella lapsella on Ukrainassa oikeus kasvaa perheympäristössä
8.7	C8.R5 Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa	Päätöslauselman hyväksyminen markkinavalvontatoimenpiteiden ja non-food-tuotteiden valvonnan aloittamisesta uudelleen, tuoteturvallisuustarkastukset mukaan lukien
9.6	C9.R3 Aluepolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano	Kaupunkisuunnittelun kehittämistä paikallistasolla koskevien päätöslauselmien hyväksyminen
10.2	C10.R2 Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi	Uusiutuvaa energiaa koskevan markkinapohjaisen kehyksen käyttöönotto
10.10	C10.R5 Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen	Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo
11.1	C11.R1 Liikennesektorin kattava suunnittelu	Ukrainan vuoteen 2030 ulottuvan tarkistetun kansallisen liikennestrategian hyväksyminen
11.2	C11.R2 Ukrainan vientilogistiikan potentiaalin kehittäminen	Vuoteen 2030 ulottuvan, rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa koskevan strategian hyväksyminen

12.1	C12.R1 Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa	Vuoteen 2030 ulottuvan, maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan strategian hyväksyminen
12.5	C12.R4 Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen	Valtion maatalousrekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo
13.1	C13.R1 Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille	Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä koskevan, vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen ohjelman tarkistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo

Neljäs maksuerä (Q1-2025)

Yhteensä: 4 779 953 917 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 500 000 000 euroa

Lainat: 4 279 953 917 euroa

Vaiheita yhteensä: 16

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
1.1	C1.R1 Julkishallinnon palkkaus uudistus	Virkamiesten palkka- ja palkkiouudistusta koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo
4.3	C4.R1 Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen	Korruption torjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen henkilöstömäärän lisääminen
4.7	C4.R2 Oikeudellisen ympäristön kehittäminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Varojen takaisinperinnän ja hallinnoinnin viraston uudistamista koskevan lain voimaantulo
6.6	C6.R3 Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä	Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan erottamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen
7.2	C7.R2 Varhaiskasvatuksen parantaminen	Varhaiskasvatusta koskevan lain voimaantulo
7.11	C7.R9 Kulttuurin kehittämisen parantaminen	Ukrainan kulttuurin kehittämisstrategian hyväksyminen
9.1	C9.R1 Hallinnon hajauttamisen edistäminen	Ukrainan toimeenpanoviranomaisten alueellisen organisaation uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että soveltamista lykätään
9.4	C9.R2 Kansalaisten laajempi osallistuminen päätöksentekoprosessiin paikallistasolla	Julkiseen päätöksentekoon liittyviä julkisia kuulemisia koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että soveltamista lykätään
12.3	C12.R2 Toimivien maamarkkinoiden varmistaminen	Automaattisen järjestelmän perustaminen maanomistussuhteiden julkista seuranta varten
12.7	C12.R5 Kastelujärjestelmän pitkän aikavälin kehittäminen alan ilmastokestävyyden parantamiseksi	Kastelujärjestelmää koskevan pitkän aikavälin suunnitelman hyväksyminen
13.5	C13.R2 Hallintomenettelyjen kehittäminen	Maapohjan käyttäjille tarkoitetun päivitetyn kokoushuoneohjelmiston (e-cabinet) käyttöönotto

14.1	C14.R1 Turvallinen ja tehokas digitaalinen infrastruktuuri	Radiotaajuuksien jakamista ja käyttöä Ukrainassa koskevan tarkistetun suunnitelman hyväksyminen
14.2	C14.R1 Turvallinen ja tehokas digitaalinen infrastruktuuri	Valtion tietoresurssien ja kriittisen tietoinfrastruktuurin kyberturvallisuusvalmiuksien vahvistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo
14.3	C14.R2 Julkisten palvelujen digitalisointi	Vuoteen 2026 ulottuvan, julkisten palvelujen digitalisointia koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen
15.2	C15.R2 Ilmastopolitiikka	Valtiollista ilmastopolitiikkaa koskevan lainsäädännön voimaantulo
15.5	C15.R3 Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit	Kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän kehittämistä koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen

Viides maksuerä (Q2-2025)

Yhteensä: 2 124 423 963 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 300 000 000 euroa

Lainat: 1 824 423 963 euroa

Vaiheita yhteensä: 11

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
3.5	C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Tuomareiden luotettavuusilmoitusten uudistamista ja tarkastusmenettelyä koskevan lainsäädännön voimaantulo
3.8	C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Rahamääräisiin ja muihin velvoitteisiin liittyvien tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanomenettelyn digitalisoinnin jatkamisesta annetun lain voimaantulo
5.4	C5.R3 Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen	Strategian hyväksyminen järjestämättömien lainojen selvittämiseksi
7.1	C7.R1 Ammatillisen koulutuksen parantaminen	Ammatillista koulutusta koskevan lain voimaantulo
7.10	C7.R8 Sosiaaliturvan parantaminen	Päätöslauselman hyväksyminen sosiaalipalvelujen hankinnasta
8.4	C8.R3 Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy	Pk-yritysstrategian ja sen toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen
9.2	C9.R1 Hallinnon hajauttamisen edistäminen	Hyväksytään tutkimus tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille ja julkaistaan se Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla
10.4	C10.R2 Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi	Etenemissuunnitelman hyväksyminen uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista
13.3	C13.R2 Hallintomenettelyjen kehittäminen	Kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumon julkaiseminen
13.4	C13.R2 Hallintomenettelyjen kehittäminen	Tuotannonjakosopimusta koskevien kansainvälisten tarjouskilpailujen käynnistäminen niiden läpinäkyvyyden varmistamiseksi
15.6	C15.R3 Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit	Pakollisen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän uudelleen käyttöön ottaminen

Kuudes maksuerä (Q3-2025)

Yhteensä: 2 655 529 954 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 300 000 000 euroa

Lainat: 2 355 529 954 euroa

Vaiheita yhteensä: 12

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
1.2	C1.R2 Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa	Virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevan menettelyn parantamista koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo
2.8	C2.R4 Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen	Ukrainan jälleenrakentamista palvelevan digitaalisen hallinnointivälineen kehittäminen ja käyttöönotto
3.1	C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Vähintään 20 prosenttia oikeuslaitoksen avoimista viroista täytetään
3.2	C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Hallintoasioita käsittelevän uuden tuomioistuimen perustaminen
6.7	C6.R3 Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtioneuvostossa	Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttämistä koskevan lainsäädännön arviointi ja tarvittaessa muuttaminen ja voimaantulo
6.9	C6.R4 Valtiontukien valvontakehyksen parantaminen	Päivitetyn valtiontukilainsäädännön voimaantulo ja keskeytetyn valtiontukivalvonnan aloittaminen uudelleen
8.2	C8.R1 Sääntely-ympäristön parantaminen	Lainsäädännön voimaantulo sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti
8.8	C8.R5 Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa	Kolmen teollisuustuoteryhmän yhdenmukaistettujen standardien hyväksyminen
10.14	C10.R6 Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen	Tehokkaan ja kestävämmän kaukolämmön kehittämistä tukevan lainsäädännön voimaantulo
12.4	C12.R3 Investointiohjelmien hallinnoinnin institutionaalisen ja hallinnollisen rakenteen parantaminen	Ukrainan maatalouden valtiontukilainsäädännön voimaantulo
13.2	C13.R1 Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten	Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamista koskevan raportin julkaiseminen

	puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille	
15.4	C.15.R2 Ilmastopolitiikka	Ukrainan toinen kansallisesti määritelty panos Pariisin ilmastopöimukseen hyväksytään

Seitsemäs maksuerä (Q4-2025)

Yhteensä: 2 921 082 949 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 150 000 000 euroa

Lainat: 2 771 082 949 euroa

Vaiheita yhteensä: 17

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
2.6	C2.R3 Julkisen velanhoidon parantaminen	Valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategian hyväksyminen
2.9	C2.R5 Tarkastusjärjestelmän ja varainhoidon valvontajärjestelmän parantaminen	Valtion varainhoidon valvontaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävien muutosten hyväksyminen
3.3	C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Sovitaan tai ratkaistaan 20 prosenttia vanhoista kurinpitoasioista, joita ei ole ratkaistu vuoden 2023 loppuun mennessä
3.4	C3.R2 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Pätevyysarvioinnin toteuttaminen 50 prosentille niistä tuomareista, joille sitä ei ole tehty 30. syyskuuta 2016 mennessä
3.9	C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruu- ja tallennusjärjestelmä on käytössä
4.8	C4.R3 Rahanpesun vastaiset toimenpiteet	Seuraavan kansallisen riskinarvioinnin toteuttaminen
5.6	C5.R4 Finanssivalvontaviranomaisen valmiuksien parantaminen	Pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä hyödykemarkkinoita koskevan valtion sääntelyn parantamista koskevan lain voimaantulo
7.4	C7.R4 Siirtyminen asepalveluksesta siviilielämään	Asepalveluksesta siviilielämään siirtymistä koskevan järjestelmän toteuttamiseksi tarvittavan muutoslainsäädännön voimaantulo
7.8	C7.R7 Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville	Asuntopolitiikan peruseriaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo
10.5	C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus	Sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevan lain hyväksyminen
10.7	C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus	Uuden sähkömarkkinaoperaattorin nimittäminen
10.11	C10.R5 Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen	Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annetun Ukrainan lain muutosten voimaantulo

10.12	C10.R6 Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen	Lämmityksen ja lämpimän veden hinnankorotusten lykkäämisen peruuttaminen
10.13	C10.R6 Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen	Kaukolämpöyhtiöiden energian modernisoimista vuoteen 2030 mennessä koskevan valtion talousohjelman hyväksyminen
11.3	C11.R3 Rautatieliikenteen vapauttaminen	Rautatieliikennettä koskevan lain voimaantulo ja säännösten osittainen soveltaminen
13.6	C13.R3 Nykyaikaisten louhintateknologioiden käyttö ja Ukrainan integroituminen nykyaikaisiin arvoketjuihin	Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvää raportointia koskevasta lainsäädännöstä tehdyn tutkimuksen julkaiseminen
15.3	C15.R2 Ilmastopolitiikka	Ilmastomuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevästä tiede- ja asiantuntijaneuvostosta annetun päätöslauselman hyväksyminen

Kahdeksas maksuerä (Q1-2026)

Yhteensä: 1 858 870 968 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 125 000 000 euroa

Lainat: 1 733 870 968 euroa

Vaiheita yhteensä: 12

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
1.4	C1.R3 Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio	Yhtenäisen julkishallinnon avointen työpaikkojen portaalin palauttaminen ja nykyaikaistaminen
1.5	C1.R3 Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio	Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) on toiminnassa
3.7	C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Mikro- ja pk-yritysten yksinkertaistetusta maksukyvyttömyysmenettelystä annetun lainsäädännön voimaantulo
3.12	C3.R4 Syyttäjälaitoksen uudistaminen	Johtotason syyttäjien avoimen ja ansioihin perustuvan valinnan mahdollistavan lainsäädännön voimaantulo
5.1	C5.R1 Pankkialan arviointi	Pankkijärjestelmän häiriönsietokykyä koskevan arvioinnin julkaisu
5.2	C5.R2 Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla	Valtionpankkien myynnin periaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo
5.5	C5.R3 Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen	Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamista koskevien säädösten voimaantulo
8.5	C8.R3 Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy	Kiinteistöjen liittymistä ulkoisiin verkkoihin yksinkertaistavan ja putkijohtokuljetuksia koskevaa sääntelyä parantavan lainsäädännön voimaantulo
9.3	C9.R1 Hallinnon hajauttamisen edistäminen	Paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välisen toimivallan jaon parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo
12.6	C12.R4 Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen	Valtiontuen täytäntöönpanoa julkisen maatalousrekisterin kautta koskevan kertomuksen julkaiseminen
15.8	C15.R5 Kiertotalouden edistäminen	Kiertotalouden periaatteiden täytäntöönpanoa koskevan strategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman hyväksyminen
15.9	C15.R5 Kiertotalouden edistäminen	Vuoteen 2033 ulottuvan kansallisen jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

Yhdeksäs maksuerä (Q2-2026)

Yhteensä: 2 389 976 959 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 150 000 000 euroa

Lainat: 2 239 976 959 euroa

Vaiheita yhteensä: 16

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
3.10	C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva ajantasainen tietojärjestelmä on käytössä
4.5	C4.R2 Oikeudellisen ympäristön kehittäminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Uuden korruptionvastaisen strategian ja valtion korruptiontorjuntaohjelman hyväksyminen vuoden 2025 jälkeiselle ajalle
5.3	C5.R2 Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla	Valtion omistajuuden asteittaiseen vähentämiseen pankkialalla tähtäävän strategian hyväksyminen
6.3	C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen nimittäminen riippumattomien jäsenten enemmistöllä
7.7	C7.R6 Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen	Väestön työllisyysstrategian hyväksyminen
7.12	C7.I1 Investoinnit koulutukseen	Vähintään 300 miljoonan euron investoinnit koulutukseen
7.14	C7.I2 Investoinnit terveydenhuoltoon	Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon
7.18	C7 I5 Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille	Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan
8.10	C8.I1 Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen	Vähintään 800 miljoonan euron investoinnit rahoitustukeen mikroyrityksille, pk-yrityksille sekä pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille
9.7	C9.I1 Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin	Vähintään 5 % ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta osoitettu valtiotasoa alemmien hallintotasojen viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin
10.6	C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus	Sähkömarkkinoiden osapuolten verotusedellytysten muuttamista koskevan lainsäädännön voimaantulo

10.9	C10.R4 Sähkön ja maakaasun hintojen vapauttaminen	Kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen; toteuttaminen sotatilalain kumoamisen jälkeen
11.5	C11.R4 Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen	Kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevan lainsäädännön voimaantulo
12.9	C12.I1 Investoinnit miinanraivaukseen	Vähintään 75 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen
14.4	C14.R2 Julkisten palvelujen digitalisointi	eIDAS-asetuksen mukaisten sähköisen tunnistamisen järjestelmien tukemista koskevan säädöksen voimaantulo
15.7	C15.R4 Luonnonvarojen ennallistaminen ja säilyttäminen	Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähentämistä koskevan lain voimaantulo

Kymmenes maksuerä (Q3-2026)

Yhteensä: 531 105 991 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 75 000 000 euroa

Lainat: 456 105 991 euroa

Vaiheita yhteensä: 5

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
1.3	C1.R2 Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa	Ansioihin perustuvan julkishallinnon palvelukseenoton asteittainen palauttaminen
3.13	C3.R4 Syyttäjälaitoksen uudistaminen	Kurinpitojärjestelmän kehittämisestä ja syyttäjien pätevyys- ja kurinpitokomitean valmiuksien parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo
6.4	C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Tärkeimpien valtionyhtiöiden yhtiöittäminen
10.3	C10.R2 Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi	Uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lupamenettelyjen parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo
10.16	C10.R7 Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen	Rakennusten energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamista koskevien säädösten hyväksyminen

Yhdestoista maksuerä (Q4-2026)

Yhteensä: 531 105 991 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 100 000 000 euroa

Lainat: 431 105 991 euroa

Vaiheita yhteensä: 5

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
2.4	C2.R2 Julkisen varainhoidon parantaminen	Valtion talousarvion menokartoituksen suorittaminen
2.5	C2.R2 Julkisen varainhoidon parantaminen	Ukrainan talousarviolain muuttamisesta paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn määrittelemiseksi annetun lain voimaantulo
3.14	C3.R4 Syyttäjälaitoksen uudistaminen	Rikosprosessin sähköinen asiainhallintajärjestelmä on toiminnassa
7.9	C7.R7 Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville	Sosiaalista asuntorahastoa koskevan lainsäädännön voimaantulo
7.3	C7.R3 Vammaisten kuntoutusjärjestelmän parantaminen	Vammaisten kuntoutusjärjestelmää koskevan lain voimaantulo

Kahdestoista maksuerä (Q1-2027)

Yhteensä: 318 663 594 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 70 000 000 euroa

Lainat: 248 663 594 euroa

Vaiheita yhteensä: 3

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
10.17	C10.R7 Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen	Energiamerkintää ja ekologista suunnittelua koskevista vaatimuksista annettujen säädösten hyväksyminen julkisissa hankinnoissa noudatettavina pakollisina vähimmäiskriteereinä
11.6	C11.R4 Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen	Varmistetaan, että satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä 15 päivänä helmikuuta 2017 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/352 noudatetaan kaikilta osin.
12.2	C12.R1 Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa	Maatilojen kestävyyttä koskevan tietoverkon perustaminen

Kolmastoista maksuerä (Q2-2027)

Yhteensä: 212 442 396 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 50 000 000 euroa

Lainat: 162 442 396 euroa

Vaiheita yhteensä: 2

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
4.9	C4.R3 Rahanpesun vastaiset toimenpiteet	Yhtenäistä pankkitilirekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo
4.10	C4.R3 Rahanpesun vastaiset toimenpiteet	Yhtenäisen pankkitilirekisterin edellyttämät ohjelmistot ja laitteistot ovat toiminnassa.

Neljästoista maksuerä (Q3-2027)

Yhteensä: 212 442 396 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 50 000 000 euroa

Lainat: 162 442 396 euroa

Vaiheita yhteensä: 2

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
6.8	C6.R3 Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä	Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan eriyttämisen vahvistavan tilintarkastuskertomuksen laatiminen
8.6	C8.R4 Julkisten hankintojen parantaminen	Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi EU:n säännösten kanssa annettavan lainsäädännön voimaantulo

Viidestoista maksuerä (Q4-2027)

Yhteensä: 1 402 119 817 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin 0 euroa

Lainat: 1 402 119 817 euroa

Vaiheita yhteensä: 14

Juokseva numero	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi
3.11	C3.R3 Oikeuslaitoksen digitalisaatio	Tietotekniikan käyttöönotto oikeuslaitoksessa
6.5	C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Raportointi, jolla osoitetaan, että omistajaohjausjärjestelmän periaatteita noudatetaan asianmukaisesti
7.13	C7.I1 Investoinnit koulutukseen	Vähintään 650 miljoonan euron investoinnit koulutukseen
7.15	C7.I2 Investoinnit terveydenhuoltoon	Vähintään 400 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon
7.16	C7.I3 Investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin	Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin
7.17	C7.I4 Investoinnit vahingoittuneista tai tuhoutuneista asunnoista maksettaviin korvauksiin	Vähintään 600 miljoonan euron investoinnit vahingoittuneista asunnoista maksettaviin taloudellisiin korvauksiin
7.19	C7.I5 Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille	Vähintään 450 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan
8.9	C8.R6 Maksuviivästysten käsittely	Maksuviivästysten torjuntaa koskevan lain voimaantulo
8.11	C8.I1 Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen	Vähintään 1 750 miljoonan euron investoinnit rahoitustukeen mikroyrityksille, pk-yrityksille sekä pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille
9.8	C9.I1 Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin	Vähintään 20 % ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta osoitettu valtiotasoa alempien hallintotasojen viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin
10.18	C10.I1 Investoinnit energiainfrastruktuuriin	Vähintään 550 miljoonan euron investoinnit energiainfrastruktuuriin
11.4	C11.R3 Rautatieliikenteen vapauttaminen	Rautatieliikennettä koskevan lainsäädännön täytäntöönpanosäädösten hyväksyminen
11.7	C11.I1 Investoinnit liikenneinfrastruktuuriin	Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit liikenneinfrastruktuuriin

12.10	C12.I1 Investoinnit miinanraivaukseen	Vähintään 150 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen
-------	--	---

C.1. JULKISHALLINNON UUDISTAMINEN

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on vahvistaa Ukrainan julkishallinnon valmiuksia ja tehokkuutta ja yhdenmukaistaa julkishallinnon säännöt, normit, politiikat ja käytännöt asteittain EU:n säännösten, politiikkojen ja käytäntöjen kanssa. Tässä luvussa keskitytään erityisesti virkamiesten palkkausjärjestelmän tarkistamiseen, ansioihin perustuvan rekrytoinnin ja julkishallinnon henkilöstövalintojen parantamiseen sekä julkishallinnon ja henkilöstöhallintojärjestelmien digitalisointiin.

Uudistus 1: Julkishallinnon palkkausuudistus

Uudistuksen tavoitteena on ottaa käyttöön läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja ennakoitavissa oleva työntekijöiden palkka- ja palkkiojärjestelmä OECD:n/SIGMAN asiaankuuluvien julkishallinnon periaatteiden¹ mukaisesti.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää sellaisen uuden lainsäädännön voimaantuloa, jolla otetaan käyttöön uusi palkka- ja palkkiojärjestelmä, joka perustuu tehtävien funktionaaliseen luokitteluun, palkkojen kiinteiden ja muuttuvien osien selkeään jaotteluun ja virkaikäisen alentamiseen 50 prosentista 30 prosenttiin.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa

Uudistuksen tavoitteena on ottaa käyttöön ansioihin perustuva virkamiesten palvelukseenotto- ja valintamenettely, jotta voidaan varmistaa kansalaisten luottamus ja houkutella julkishallintoon erittäin ammattitaitoista henkilöstöä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Se edellyttää ensinnäkin sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jolla parannetaan virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevaa menettelyä. Toiseksi se edellyttää ura-alueiden A, B ja C virkamiesten ansioihin perustuvan valinnan asteittaista palauttamista.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 3: Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio

Uudistuksella pyritään digitalisoimaan julkishallinnon henkilöstöhallinnon toiminnot keskittyen henkilöstöhallinnon tietojärjestelmään (HRMIS) ja yhtenäiseen julkishallinnon avointen työpaikkojen portaaliin.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin siinä palautetaan yhtenäinen avointen työpaikkojen portaali (career.gov.ua), jonka avulla voidaan tuottaa tilastoja kaikista avoimista työpaikoista ja nimityksistä. Toiseksi otetaan käyttöön henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) ja käytetään sitä kaikissa ministeriöissä sekä kaikissa toiminnassa olevissa muissa toimeenpanoviranomaisissa ja niiden alueellisissa elimissä.

¹ OECD (2023), The Principles of Public Administration, OECD, Pariisi,
<https://www.sigmaxweb.org/publications/Principles-of-Public-Administration-2023.pdf>

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
1.1	Uudistus 1: Julkishallinnon palkkausuudistus	Virkamiesten palkka- ja palkkiouudistusta koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo	Q1	2025	Sellaisen lainsäädännön voimaantulo (mukaan lukien tarvittavien sekundaarilainsäädännön säädösten ja normien antaminen), joka on OECD:n julkishallinnon SIGMA-periaatteiden mukainen. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: – otetaan käyttöön tehtävien luokitteluun perustuva palkkaus – selkeä erottelu palkojen kiinteiden ja takuuosien (vähintään 70 % vuodessa) ja muuttuvien osien (enintään 30 % vuodessa) välillä – ikälisän alentaminen 50 prosentista 30 prosenttiin.
1.2	Uudistus 2: Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa	Virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevan menettelyn parantamista koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo	Q3	2025	Sellaisen lainsäädännön voimaantulo (mukaan lukien tarvittavien sekundaarilainsäädännön säädösten ja normien antaminen), jolla parannetaan virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevaa menettelyä. Lainsäädäntö on ansioihin perustuvaa työhönottoa koskevien OECD:n/SIGMA:n julkishallinnon periaatteiden mukainen.
1.3	Uudistus 2: Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa	Ansioihin perustuvan julkishallinnon palvelukseenoton asteittainen palauttaminen	Q3	2026	Kaikkien virkamiesten ansioihin perustuva valinta avoimiin virkoihin toteutetaan asteittain kolmessa vaiheessa: 1) ura-alueen A virkamiesten virat 2) ura-alueen B virkamiesten virat (Ukrainan hallitsemalla alueella, jolla ei esiinny vihollisuuksia) 3) ura-alueen C virkamiesten virat (Ukrainan hallitsemalla alueella, jolla ei esiinny vihollisuuksia).

1.4	Uudistus 3: Julkishallinnon ja henkilöstöhallinno n digitalisaatio	Yhtenäisen julkishallinnon avointen työpaikkojen portaalin palauttaminen ja nykyaikaistaminen	Q1	2026	Yhtenäinen julkishallinnon avointen virkojen portaali (career.gov.ua) on palautettu ja täysin toimintakunnossa, ja sen avulla voidaan tuottaa tilastoja kaikista avoimista työpaikoista ja nimityksistä.
1.5	Uudistus 3: Julkishallinnon ja henkilöstöhallinno n digitalisaatio	Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) on toiminnassa	Q1	2026	Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) on toiminnassa ja käytössä kaikissa ministeriöissä sekä kaikissa toiminnassa olevissa muissa toimeenpanoviranomaisissa ja niiden alueellisissa elimissä.

C.2. JULKISEN TALOUDEN HOITO

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on parantaa Ukrainan makrotalouden ja rahoitusjärjestelmän selviytymiskykyä, varmistaa julkisten varojen tehokas käyttö, mukautua EU:n normeihin ja edistää kestäväää kasvua.

Uudistus 1: Tulojen hallinnan parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa kotimaista tulonhankintaa tehostamalla vero- ja tullihallintoa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä valtion tullilaitoksen digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskeva pitkän aikavälin kansallinen strategiasuunnitelma. Toiseksi on hyväksyttävä Ukrainan verohallinnon digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskeva strateginen suunnitelma.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Julkisen varainhoidon parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on luoda tehokas julkisen varainhoidon järjestelmä ja varmistaa valtion rahoitusvakaus.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä vuosia 2025–2027 koskeva talousarvioesitys keskipitkän aikavälin talousarviosuunnittelun palauttamiseksi ja budjettipolitiikan ennakoitavuuden varmistamiseksi. Toiseksi uudistuksessa on otettava käyttöön valtion talousarvion vuotuiset menokartoitukset, joissa otetaan huomioon OECD:n käytännöt ensisijaisilla osa-alueilla, joita ovat sosiaalinen suojele, koulutus, terveydenhuolto, energia ja yritysten tukeminen. Kolmanneksi on saatettava voimaan laki, jolla muutetaan Ukrainan talousarviolakia paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn määrittelemiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 3: Julkisen velanhoidon parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on lisätä valtion velanhoitopolitiikan läpinäkyvyyttä ja tehostaa valtion velanhoidtoa.

Uudistus käsittää yhden vaiheen, joka on valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategian hyväksyminen vuosiksi 2026–2028. Strategiaan on sisällyttävä analyysi tämänhetkisestä julkisen velan rakenteesta ja kehityssuunnauksista, tavoitteet velkakestävyuden varmistamiseksi sekä toimenpiteitä kotimaisten valtionvelkamarkkinoiden kehittämiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 4: Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa julkisten investointien hallinnoinnin institutionaalisia puitteita Ukrainassa ja määritellä osallistujien tehtävät ja vastuut investointihankesyklin kaikissa vaiheissa, määrittää strategiset painopisteet, lisätä läpinäkyvyyttä ja luoda digitaalinen hankkeiden seurantakehys.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä toimintasuunnitelma, jolla toteutetaan etenemissuunnitelma julkisten investointien hallinnoinnin parantamiseksi. Toiseksi uudistukseen sisältyy Ukrainan jälleenrakentamista palvelevan digitaalisen hallinnointivälineen kehittäminen ja käyttöönotto.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 5: Tilintarkastusjärjestelmien parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa tilintarkastusjärjestelmää ja varainhoidon valvontajärjestelmää ja erityisesti saavuttaa Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisessa Ukrainan tukivälineen I pilarin nojalla käytettävien varojen osalta korkea taso asetuksen (EU) 2024/792 35 artiklaa noudattaen.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää valtion varainhoidon valvontaa koskeviin päätöslauselmiin tai muuhun lainsäädäntöön tehtävien muutosten hyväksymistä ja tarvittaessa voimaantuloa, jotta valtion tilintarkastuslaitoksella on keinot varmistaa EU:n taloudellisten etujen suojaamisessa korkea taso erityisesti Ukrainan tukivälineen I pilarin nojalla käytettyjen varojen osalta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
2.1	Uudistus 1: Tulojen hallinnan parantaminen	Valtion verohallinnon digitalisaatiota koskevan strategisen suunnitelman hyväksyminen	Q4	2024	Ukrainan verohallinnon digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskeva strateginen suunnitelma hyväksytään vuosiksi 2024–2030 laaditun kansallisen verotulostrategian suositusten mukaisesti.
2.2	Uudistus 1: Tulojen hallinnan parantaminen	Valtion tullilaitoksen digitalisointisuunnitelman hyväksyminen	Q2	2024	Valtion tullilaitoksen digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskeva pitkän aikavälin kansallinen strategiasuunnitelma hyväksytään.
2.3	Uudistus 2: Julkisen varainhoidon parantaminen	Vuosia 2025–2027 koskevan talousarvioesityksen hyväksyminen	Q2	2024	Vuosia 2025–2027 koskeva talousarvioesitys hyväksytään ja toimitetaan parlamentille. Esityksessä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – keskeiset makrotaloudelliset arviot maan taloudellisesta ja sosiaalisesta kehityksestä – keskeiset budjetti-indikaattorit (tulot, menot, budjettialijäämä, julkinen velka) – julkisen politiikan painopisteet aloittain ja menokatot kullekin keskeiselle menoyksikölle – valtion talousarvion ja paikallisten talousarvioiden suhde toisiinsa, mukaan lukien tarvittavat ohjeet paikallisten talousarvioiden keskipitkän aikavälin ennusteiden laatimista varten – julkisen talouden riskien arviointi.
2.4	Uudistus 2: Julkisen varainhoidon parantaminen	Valtion talousarvion menokartoituksen suorittaminen	Q4	2026	Valtion talousarvion menokartoitus suoritetaan vuosittain hallituksen päätöksen ja menetelmien perusteella ottaen huomioon OECD:n parhaat käytännöt erityisesti ensisijaisilla osa-alueilla, joita ovat sosiaalinen suojele, koulutus, terveydenhuolto, energia ja yritysten tukeminen.
2.5	Uudistus 2: Julkisen varainhoidon parantaminen	Ukrainan talousarviolain muuttamisesta paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn	Q4	2026	Laki Ukrainan talousarviolain muuttamisesta paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn määrittelemiseksi tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallinnasta vastaavien yksiköiden määrittäminen

		määrittelemiseksi annetun lain voimaantulo			– paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallinnasta vastaavien yksiköiden välisten yhteistyömenettelyjen luominen – menetelmäkehysten määrittely paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallitsemiseksi.
2.6	Uudistus 3: Julkisen velanhoidon parantaminen	Valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategian hyväksyminen	Q4	2025	Valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategia hyväksytään vuosiksi 2026–2028. Keskipitkän aikavälin velanhoitostrategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – julkisen velan nykyrakenteen ja trendien analysointi – velkakestävyysvarmistamista koskevat tavoitteet – toimenpiteet kotimaisten valtionvelkamarkkinoiden kehittämiseksi.
2.7	Uudistus 4: Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen	Julkisten investointien hallinnoinnin uudistamiseksi laaditun etenemissuunnitelman toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen	Q2	2024	Julkisten investointien hallinnoinnin uudistamiseksi laaditun etenemissuunnitelman toteuttamista koskeva toimintasuunnitelma hyväksytään. Toimintasuunnitelmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin sekä niiden järjestykseen ja ajoittamiseen: – julkisia investointeja koskevan strategisen suunnittelun käyttöönotto läheisessä yhteydessä talousarviosuunnitteluun – osallistujien roolien määrittely investointihankesyklin kaikissa vaiheissa – yhtenäisten lähestymistapojen luominen investointihankkeiden valintaan, arviointiin ja seurantaan riippumatta rahoituslähteistä (talousarviotulot, kansainväliset avunantajat, valtion (paikalliset) takaukset, avustukset, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet), jotta voidaan laatia yhtenäinen hankejatkumo – sellaisten priorisointikriteerien määrittely, joissa otetaan huomioon määritellyt tarpeet, hankkeiden kypsyyssaste ja johdonmukaisuus alakohtaisten ja/tai alueellisten strategioiden kanssa julkisten investointien hallinnoinnin yhteydessä – suurien julkisten investointihankkeiden riippumattoman arvioinnin käyttöönotto.
2.8	Uudistus 4: Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen	Ukrainan jälleenrakentamista palvelevan digitaalisen hallinnointivälineen kehittäminen ja käyttöönotto	Q3	2025	Kehitetään ja otetaan käyttöön Ukrainan jälleenrakentamista palveleva digitaalinen hallinnointiväline. Väline tarjoaa yleisölle mahdollisuuden tutustua jälleenrakennushankkeita koskevaan dataan kaikissa vaiheissa, suunnittelu-, rahoitus-, hankinta-, rakentamis- ja käyttöönottovaihe mukaan lukien, jotta hankkeiden toteuttamista voidaan seurata julkisesti ja läpinäkyvästi ja parantaa jälleenrakennustoimien koordinoitua eri alojen välillä.

2.9	Uudistus 5: Tarkastusjärjestelmän ja varainhoidon valvontajärjestelmän parantaminen	Valtion varainhoidon valvontaa koskevaan lainsäädäntöön tehtävien muutosten hyväksyminen	Q4	2025	Ministerikabinetti hyväksyy muutoksia päätöslauselmiin ja muuta valtion varainhoidon valvontaa koskevaa lainsäädäntöä tulee tarvittaessa voimaan. Muutoksissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – sen varmistaminen, että valtion tilintarkastuslaitoksella on kansainvälisten tilintarkastusstandardien perusteella keinot suojata EU:n taloudellisia etuja erityisesti Ukrainan tukivälineen I pilarin nojalla käytettyjen varojen osalta – hankintamenettelyjen seurantatoimenpiteiden vahvistaminen.
-----	--	--	----	------	--

C.3. OIKEUSLAITOS

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on lisätä oikeuslaitoksen valmiuksia, vastuullisuutta, luotettavuutta, tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä. Tämä on Ukrainalle ratkaisevan tärkeää sekä oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen ja ihmisoikeuksien suojelun varmistamiseksi että nopean elpymisen, talouskasvun ja investointien houkuttelemisen kannalta.

Uudistus 1: Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden vahvistaminen

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa oikeuslaitoksen uudistuksen vaikutuksia ja lisätä kansalaisten luottamusta oikeuslaitokseen. Tavoitteeseen päästään jatkamalla läpinäkyvää ja ansioihin perustuvaa tuomareiden valintamenettelyä, tehostamalla istuvien tuomareiden luotettavuuden arviointia, vahvistamalla kurinpidollista vastuujärjestelmää, tukemalla oikeuslaitoksen luotettavuutta vahvistavia nykyisiä käytäntöjä ja perustamalla uusi tuomioistuin käsittelemään hallinnollisia asioita, joissa on osallisina valtion virastoja.

Uudistus on viisivaiheinen. Ensinnäkin 20 prosenttia oikeuslaitoksen avoimena olevista viroista tulee täyttää muutetun lainsäädännön mukaisesti. Tämä sisältää yksinkertaistetun valintamenettelyn, lyhennetyn pakollisen oikeusalan harjoittelujakson, selkeiden arviointiperusteiden ja pisteytysmenetelmien johdonmukaisen soveltamisen sekä lahjomattomuutta valvovan neuvoston (Hromadska rada dobrochesnosti (HRD))/(Громадська рада доброчесності (ГРД)) osallistumisen tuomariehdokkaiden luotettavuuden arviointiin. Toiseksi perustetaan uusi tuomioistuin, joka käsittelee valtion virastoja koskevia hallinnollisia asioita. Uuden hallintotuomioistuimen tuomarien valinta perustuu uskottavaan luotettavuuden ja ammattimaisuuden arviointiin, johon osallistuu riippumattomia asiantuntijoita. Kolmanneksi 20 prosenttia vireillä olevista kurinpitotarkastajien yksikön (Sluzhba dystsyplinarykh inspektoriv (SDI))/(служба дисциплінарних інспекторів (SDI)) kanssa korkean oikeusneuvoston (vyshcha rada pravosuddia (VRP))/(вища рада правосуддя (БРП)) priorisointimenetelmän mukaisesti. Neljänneksi saatetaan päätökseen puolet tekemättömistä luotettavuusarvioinneista. Viidenneksi tulevat voimaan luotettavuusilmoitusten uudistamista ja todentamista koskevat lait ja määräykset.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset

Uudistuksen tavoitteena on parantaa maksukyvyttömyys- ja täytäntöönpanomenettelyä yhdenmukaistamalla asiaa koskeva lainsäädäntö EU:n säännösten kanssa sekä kehittämällä institutionaalisia ja muita valmiuksia sen asianmukaista soveltamista varten.

Uudistus on viisivaiheinen. Ensin tulee voimaan EU:n säännösten kanssa yhdenmukainen lainsäädäntö maksukyvyttömyysjärjestelmän parantamiseksi ottamalla käyttöön maksukyvyttömyyden ehkäisyjärjestelmä sekä oikeushenkilöille ja yrittäjille tarkoitettu varhaisvaroitusväline. Toiseksi tulee voimaan yksinkertaistettua maksukyvyttömyysmenettelyä mikro- ja pk-yritysten osalta koskeva EU:n säännösten kanssa yhdenmukainen lainsäädäntö. Kolmanneksi tulee voimaan laki rahamääräisiin ja muihin velvoitteisiin liittyvien tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanomenettelyn digitalisoinnin jatkamisesta. Neljänneksi otetaan käyttöön ajanmukainen tietojärjestelmä, jolla helpotetaan täytäntöönpanomenettelyä, velallisen varojen jäljittämistä, pankkitilien jäädyttämistä ja velkojen perintää. Viidenneksi otetaan käyttöön tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruu- ja tallennusjärjestelmä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisen neljänneksen aikana.

Uudistus 3: Oikeuslaitoksen digitalisaatio

Uudistuksen tavoitteena on parantaa oikeussuojan saatavuutta, lisätä tuomioistuinten toiminnan läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja vaikuttavuutta, säästää toimintakustannuksia ja mahdollistaa näyttöön perustuva päätöksenteko oikeuslaitoksessa.

Uudistus on yksivaiheinen. Siihen sisältyy yhtenäisen oikeudellisen tieto- ja televiestintäjärjestelmän (UJITS) (Yedyna sudova informatsiino-telekomunikatsiina systema (YESITS)) / (Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС)) moduulien korvaaminen ja/tai päivittäminen sekä uusien tietojärjestelmien käyttöönotto.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 4: Syyttäjälaitoksen uudistaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa syyttäjien luotettavuutta, ansioiden merkitystä ja ammattimaisuutta sekä ehkäistä lahjontaa rikosprosessissa.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin tulee voimaan lainsäädäntö, jolla otetaan käyttöön läpinäkyvä ja ansioihin perustuva johtotason syyttäjien valintaprosessi. Toiseksi tulee voimaan lainsäädäntö, jolla kehitetään syyttäjien kurinpitäjärjestelmää ja syyttäjien luotettavuus- ja kurinpitokomitean (Kvalifikatsiino-dyscyplinarna komisiia prokuroriv) / (Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів) valmiuksia. Kolmanneksi rikosprosessissa otetaan käyttöön sähköinen asiainhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa rikosasioiden sähköisen käsittelyn.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
3.1	Uudistus 1: Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Vähintään 20 prosenttia oikeuslaitoksen avoimna olevista viroista täytetään	Q3	2025	Vähintään 20 prosenttia oikeuslaitoksen viroista, jotka ovat avoimna 16. lokakuuta 2023 (yhteensä 2 205 virkaa), täytetään muutetun lainsäädännön perusteella. Tähän sisältyvät: – yksinkertaistettu valintamenettely ja lyhennetty pakollinen oikeusalan harjoittelu – selkeiden ja asianmukaisesti julkaistujen arviointiperusteiden ja pisteytysmenetelmien yhdenmukainen soveltaminen arvioitaessa hakijan osaamista ja luotettavuutta – lahjomattomuutta valvovan neuvoston osallistuminen hakijoiden luotettavuuden arviointiin aina kun laissa niin edellytetään.
3.2	Uudistus 1: Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Hallintoasioita käsittelevän uuden tuomioistuimen perustaminen	Q3	2025	Perustetaan uusi tuomioistuin, joka käsittelee valtion virastoja koskevia hallinnollisia asioita. Tuomioistuin koostuu ensimmäisestä asteesta ja muutoksenhakuasteesta. Sen tuomarien valinta perustuu uskottavaan ammattitaidon ja luotettavuuden arviointiin, johon osallistuu riippumattomia asiantuntijoita.
3.3	Uudistus 1: Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	20 prosenttia vanhoista kurinpitoasioista, joita ei ole ratkaistu vuoden 2023 loppuun mennessä, sovitaan tai ratkaistaan	Q4	2025	20 prosenttia vanhoista kurinpitoasioista (valitukset), joita ei ole ratkaistu 31. joulukuuta 2023 mennessä, sovitaan tai ratkaistaan yhdessä kurinpitotarkastajien yksikön kanssa. Kurinpitoasiat priorisoidaan korkean oikeusneuvoston työjärjestyksen (sellaisena kuin se on muutettuna 21.11.2023, nro 1068/0/15–23) kohdan 13.7 kriteerien mukaisesti. Työjärjestys julkaistaan korkean oikeusneuvoston virallisella verkkosivustolla.
3.4	Uudistus 1: Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Luotettavuusarvioinnin tekeminen 50 prosentille niistä tuomareista, joille sitä ei ole tehty 30. syyskuuta 2016 mennessä	Q4	2025	Luotettavuusarviointi tehty 50 prosentille niistä tuomareista, joille sitä ei ole tehty 30. syyskuuta 2016 mennessä. Lahjomattomuutta valvova neuvosto osallistuu arviointiin, joka tehdään vakiintuneiden menettelyjen mukaisesti.

3.5	Uudistus 1: Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, luotettavuuden ja ammattimaisuuden lisääminen	Tuomareiden luotettavuusilmoitusten uudistamista ja tarkastusmenettelyä koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q2	2025	Ukrainan tuomarien luotettavuuden varmistavaa korkeaa toimikuntaa (Vyshcha kvalifikatsiina komisiia suddiv Ukrainy)/(Вища кваліфікаційна комісія суддів України) koskevien lakien ja määräysten voimaantulo. Näin uudistetaan tuomareiden luotettavuusilmoitukset ja niiden tarkastusmenettely. Sääöksissä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – luotettavuusilmoitusten sisällön selkeyttäminen ja perusteet tarkastusmenettelyn aloittamiselle – tarkastusmenettelyn kattaman ajanjakson pidentäminen – tarkastusmenettelyn parantaminen määrittelemällä tarkastustavat ja -ajat ja tarkastusmenettelyyn osallistuvien henkilöiden ja yhteisöjen oikeudet ja velvollisuudet sekä selkeyttämällä tarkastuksen oikeudellisia seuraamuksia.
3.6	Uudistus 2: Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Maksukyvyttömyysjärjestelmän kehittämistä koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q4	2024	Maksukyvyttömyysjärjestelmän kehittämistä koskevan lain ja asiaan olennaisesti liittyvien, maksukyvyttömyyden ehkäisyjärjestelmää ja varhaisvaroitusvälineen käyttöönottoa oikeushenkilöille ja yrittäjille koskevien lakien voimaantulo. Lakien tulee olla niiden periaatteiden mukaisia, jotka vahvistetaan ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta 20 päivänä kesäkuuta 2019 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/1023. Uudessa lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: – konkurssin ehkäisy ja velallisen maksukyvyn palauttaminen – yrityksen kriisin varhainen havaitseminen – yrityksen maksukyvyn palauttamiseen liittyvien lisämahdollisuuksien tunnistaminen – varhaisvaroituksia ja maksukyvyttömyyden ehkäisemistä koskevia mahdollisuuksia koskevan tiedon saatavuus yrityksille.
3.7	Uudistus 2: Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten	Lainsäädäntö mikro- ja pk-yritysten yksinkertaistetusta maksukyvyttömyysmenettelystä tulee voimaan	Q1	2026	Lainsäädäntö mikro- ja pk-yritysten yksinkertaistetusta maksukyvyttömyysmenettelystä tulee voimaan. Lainsäädännössä tulee noudattaa periaatteita, jotka vahvistetaan ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä,

	päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset				maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta 20 päivänä kesäkuuta 2019 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/1023. Lainsäädännön valmistelu perustuu sääntelyn vaikutusten arviointiin, johon osallistuu EU:n asiantuntijoita. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: – yksinkertaistetut konkurssimenettelyt ja tuomioistuimen ulkopuolella tapahtuvat menettelyt mikro- ja pk-yrityksille (mukaan lukien yksityisyrittäjät) – mikro- ja pk-yrityksille tarkoitettujen maksukyvyttömyyden hallintamenetelmien ja maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjien palvelujen saatavuus – mikro- ja pk-yritysten maksukyvyttömyysmenettelyn väärinkäytön estäminen.
3.8	Uudistus 2: Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Rahamääräisiä ja muita velvoitteita koskevien tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa ja digitalisaatiota koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q2	2025	Laki rahamääräisiä ja muita velvoitteita koskevien tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanomenettelyn digitalisoinnin jatkamisesta tulee voimaan.
3.9	Uudistus 2: Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset	Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruu- ja tallennusjärjestelmä on käytössä	Q4	2025	Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruu- ja tallennusjärjestelmä on käytössä.
3.10	Uudistus 2: Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten	Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva ajantasainen tietojärjestelmä on käytössä	Q2	2026	Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva ajantasainen tietojärjestelmä, jolla helpotetaan täytäntöönpanomenettelyä, velallisen varojen jäljittämistä, pankkitilien jäädyttämistä ja velkojen perintää, on käytössä.

	päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset				
3.11	Uudistus 3: Oikeuslaitoksen digitalisaatio	Tietotekniikan käyttöönotto oikeuslaitoksessa	Q4	2027	Tietotekniikkaratkaisut, joilla korvataan ja/tai päivitetään UJITS-moduuleja tai otetaan käyttöön uusia tietoteknisiä järjestelmiä, on otettu käyttöön etenemissuunnitelman mukaisesti.
3.12	Uudistus 4: Syyttäjälaitoksen uudistaminen	Johtotason syyttäjien läpinäkyvän ja ansioihin perustuvan valinnan mahdollistavan lainsäädännön voimaantulo	Q1	2026	Johtotason syyttäjien läpinäkyvän ja ansioihin perustuvan valinnan mahdollistavan lainsäädännön voimaantulo. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: – selkeät arviointiperusteet, mukaan lukien ammatillinen pätevyys ja luotettavuus/eettisyys – läpinäkyvä, kilpailullinen ja ansioperusteinen valintamenettely, johon kuuluu uskottava ammattimaisuuden ja luotettavuuden arviointi – vahvistetaan syyttäjälaitoksen sekä sen itsenäisten osien, erityisesti syyttäjäneuvoston institutionaalisia valmiuksia ja toimivaltaa valittaessa syyttäjiä johtotehtäviin.
3.13	Uudistus 4: Syyttäjälaitoksen uudistaminen	Lainsäädäntö syyttäjien kurinpitojärjestelmän kehittämisestä ja syyttäjien luotettavuus- ja kurinpitokomitean valmiuksien parantamisesta tulee voimaan	Q3	2026	Lainsäädäntö, jolla parannetaan syyttäjien kurinpitojärjestelmää ja vahvistetaan syyttäjien luotettavuus- ja kurinpitokomitean valmiuksia, tulee voimaan. Uudistetussa oikeudellisessa ja institutionaalisessa ympäristössä pyritään toteuttamaan GRECON suositukset keskittymällä seuraaviin osa-alueisiin: – syyttäjiltä edellytettävien eettisten vaatimusten noudattaminen ja heidän toimeensa liittyvien kurinpitovirheiden täsmentäminen sekä kurinpitovirheiden korjausmuotojen lisääminen, jotta voidaan parantaa niiden vaikuttavuutta ja huomioida suhteellisuusperiaate nykyistä paremmin – syyttäjien luotettavuus- ja kurinpitokomitean kokoonpanoa koskevien säännösten muuttaminen sen varmistamiseksi, että enemmistö jäsenistä on syyttäjien itsensä valitsemia ja että jäsen ehdokkaiden esivalinta toteutetaan riippumattomasti ja puolueettomasti, mihin sisältyy heidän luotettavuutensa arviointi – kurinpitomenettelyn tehostaminen vanhentumisaikoja pidentämällä.

3.14	Uudistus 4: Syyttäjälaitoksen uudistaminen	Rikosprosessin sähköinen asianhallintajärjestelmä on toiminnassa	Q4	2026	Käytössä on rikosprosessin sähköinen asianhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa rikosasioiden digitaalisen käsittelyn ja korvaa vähitellen vanhentuneen rikostutkintarekisterin (Yedyni reistr dosudovykh rozsliduvan)/(Єдиний реєстр досудових розслідувань) tai parantaa sitä merkittävästi.
------	--	--	----	------	---

C.4. KORRUPTION JA RAHANPESUN TORJUNTA

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on kehittää oikeudellista ympäristöä ja vahvistaa keskeisiä korruption vastaisia virastoja, jotta voidaan parantaa korruptiontorjuntapolitiikan ja -keinojen yleistä vaikuttavuutta ja täytäntöönpanoa. Tämä on olennaista suotuisan liiketoiminta- ja investointiympäristön, kestäväen elpymisen ja talouskasvun kannalta. Luvussa käsitellään myös hallintoon ja menettelytapoihin liittyviä puutteita varojen takaisinperinnässä ja hallinnoinnissa sekä Ukrainan lainsäädännön yhdenmukaistamista rahanpesun torjuntaa koskevan EU:n säännösten ja FATF:n suositusten kanssa. Näin voidaan ehkäistä talousrikollisuutta ja parantaa yleistä liiketoimintaympäristöä Ukrainassa.

Uudistus 1: Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa korruptiontorjunnan yleisiä valmiuksia korruption ehkäisemiseksi, myös yhteiskunnan ylimmillä tasoilla, aktiivisen ja tehokkaan tutkimuksen avulla.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin korruptiontorjuntaan erikoistuneelle syyttäjänvirastolle (Spetsializovana antykorupciina prokuratura (SAP))/(Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП)) annetaan mahdollisuus lisätä henkilöstömääräänsä 10–15 prosenttia. Toiseksi korruption ehkäisystä vastaavaan kansalliseen virastoon (Natsionalne ahentstvo z pytan zapobihannia korupcii (NAZK))/(Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)) nimitetään uusi johtaja. Kolmanneksi korruptiontorjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen (Vyshchyi antykorupciinyi sud (VAKS))/(Вищий антикорупційний суд (ВАКС)) tuomareiden määrää kasvatetaan 60 prosenttia ja muun henkilökunnan määrää 40 prosenttia.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Oikeudellisen ympäristön parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi

Uudistuksen yleisenä tavoitteena on vahvistaa keskeisiä korruptiontorjuntaelimiä ja yksinkertaistaa rikosprosessia. Tarkoituksena on parantaa näiden tehokkuutta, myös korkean tason korruptiotapauksissa. Samalla estetään aiheeton häirintä ja menettelyn väärinkäyttö. Uudistuksessa puututaan myös hallinnon ja menettelytapojen puutteisiin varojen takaisinperinnässä ja hallinnoinnissa.

Uudistus on nelivaiheinen. Ensin tulevat voimaan muutettu rikoslaki ja rikosprosessilaki. Muutetulla lainsäädännöllä parannetaan syyteneuvottelua koskevia säännöksiä. Esitutkinta-aika kumotaan rikosoikeudellisen menettelyn rekisteröinnistä siihen asti, kun epäilystä on ilmoitettu sekä sallitaan korruptiontorjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen ratkaista tietyt asiat yhden tuomarin kokoonpanossa. Toiseksi hyväksytään uusi korruption vastainen strategia ja valtion korruptiontorjuntaohjelma vuoden 2025 jälkeiselle ajalle. Kolmanneksi hyväksytään toimintasuunnitelma varojen takaisinperintästrategian 2023–2025 täytäntöönpanemiseksi. Neljänneksi tulee voimaan laki varojen takaisinperinnän ja hallinnoinnin viraston (Ahentstvo z rozshuku ta menedzhmentu aktyviv (ARMA))/(Агентство з розшуку та менеджменту активів (ARMA)) uudistamisesta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

Uudistus 3: Rahanpesun vastaiset toimenpiteet

Uudistuksen tavoitteena on edelleen yhdenmukaistaa Ukrainan oikeudellista ympäristöä EU:n säännösten ja FATF:n suositusten mukaisiksi ja luoda Ukrainaan tehokas rahanpesun torjuntajärjestelmä talousrikollisuuden ehkäisemiseksi nykyistä paremmin ja Ukrainan yleisen liiketoimintaympäristön kohentamiseksi.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin tehdään seuraava kansallinen riskinarviointi. Toiseksi tulee voimaan EU:n vaatimusten mukainen yksityis- ja oikeushenkilöiden yhtenäistä pankkitilirekisteriä koskeva lainsäädäntö. Kolmanneksi otetaan käyttöön yhtenäistä pankkitilirekisteriä varten tarvittavat ohjelmistot ja laitteistot.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 toisella neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
4.1	Uudistus 1: Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen	Korruptiontorjuntaan erikoistuneen syyttäjänviraston henkilöstömäärän lisääminen	Q3	2024	Korruptiontorjuntaan erikoistuneelle syyttäjänvirastolle annetaan mahdollisuus lisätä henkilöstömääräänsä siten, että se on nykyisen 10 prosentin asemasta 15 prosenttia kansallisen korruptiontorjuntatoimiston (Natsionalne antykorupciine biuro Ukrainy (NABU))/(Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)) henkilöstömäärästä.
4.2	Uudistus 1: Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen	Kansalliseen korruptiontorjuntavirastoon nimitetään uusi johtaja	Q2	2024	Kansalliseen korruptiontorjuntavirastoon nimitetään uusi johtaja korruption ehkäisystä annetun lain valintamenettelyä koskevan kohdan mukaisesti.
4.3	Uudistus 1: Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen	Korruptiontorjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen henkilöstömäärän lisääminen	Q1	2025	Korruptiontorjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen tuomareiden määrää kasvatetaan 60 prosenttia ja muun henkilöstön määrää 40 prosenttia.
4.4	Uudistus 2: Oikeudellisen ympäristön kehittäminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Muutettu rikoslaki ja rikosprosessilaki tulevat voimaan	Q3	2024	Ukrainan rikoslain ja rikosprosessilain muuttamisesta annettujen lakien voimaantulo. Laeissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – syyteneuvotteluja koskevien säännösten parantaminen – esitutkinta-ajan kumoaminen rikosoikeudellisen menettelyn rekisteröinnistä siihen asti, kun epäilystä on ilmoitettu – sallitaan korruption torjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen ratkaista tietyt asiat yhden tuomarin kokoonpanossa.

4.5	Uudistus 2: Oikeudellisen ympäristön parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Hyväksytään uusi korruption vastainen strategia ja valtion korruptiontorjuntaohjelma vuoden 2025 jälkeiselle ajalle	Q2	2026	Parlamentti ja hallitus hyväksyvät ja julkaisevat korruption vastaisen strategian ja valtion korruptiontorjuntaohjelman, jotta ne voidaan panna täytäntöön vuoden 2025 jälkeen.
4.6	Uudistus 2: Oikeudellisen ympäristön parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Hyväksytään toimintasuunnitelma varojen takaisinperintästrategian 2023–2025 täytäntöönpanemiseksi	Q3	2024	Hyväksytään ja julkaistaan ministerikabinetin verkkosivustolla toimintasuunnitelma varojen takaisinperintästrategian täytäntöönpanemiseksi vuosina 2023–2025.
4.7	Uudistus 2: Oikeudellisen ympäristön parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi	Laki varojen takaisinperinnän ja hallinnoinnin viraston uudistamisesta tulee voimaan	Q1	2025	Laki varojen takaisinperinnän ja hallinnoinnin viraston uudistamisesta tulee voimaan. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: – viraston johtajan läpinäkyvä ja ansioihin perustuva valintamenettely, johon sisältyy uskottava ammattimaisuuden ja luotettavuuden arviointi – riippumaton ulkoinen tulosarviointijärjestelmä – viraston valvonnassa olevan takavarikoidun omaisuuden hallinnointia ja myyntiä koskeva läpinäkyvä menettely.
4.8	Uudistus 3: Rahanpesun vastaiset toimenpiteet	Seuraavan kansallisen riskinarvioinnin toteuttaminen	Q4	2025	Seuraavan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien kansallisen riskinarvioinnin valmistelu ja täytäntöönpano. Arvioinnissa käytetään Ukrainan kansallisen arvioinnin ajantasaista menetelmää.
4.9	Uudistus 3: Rahanpesun vastaiset toimenpiteet	Yhtenäistä pankkitilirekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q2	2027	Lainsäädäntöuudistus, joka koskee EU:n normien mukaista yksityis- ja oikeushenkilöiden yhtenäistä pankkitilirekisteriä ja jolla muutetaan Ukrainan lainsäädäntöä verotuksen, pankkitoiminnan, rahanpesun torjunnan, pääomamarkkinoiden ja maksupalvelujen alalla, tulee voimaan.
4.10	Uudistus 3: Rahanpesun vastaiset toimenpiteet	Yhtenäisen pankkitilirekisterin edellyttämät ohjelmistot	Q2	2027	Yhtenäisen pankkitilirekisterin edellyttämät ohjelmistot ja laitteistot ovat toiminnassa.

		ja laitteistot ovat toiminnassa			
--	--	------------------------------------	--	--	--

C.5. RAHOITUSMARKKINAT

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on hyödyntää Ukrainan rahoitusalan potentiaalia talouskasvun edistämiseen ja elpymisen tukemiseen seuraamalla pankkialan terveyttä rahoitusvakauden ylläpitämiseksi, vahvistamalla sääntelykehystä EU:n normien mukaiseksi, puuttamalla järjestämättömiin lainoihin ja parantamalla pääomamarkkinoiden sääntelyä.

Uudistus 1: Pankkialan arviointi

Uudistuksen tavoitteena on palata säännölliseen arviointiprosessiin, tunnistaa suurten pankkien mahdolliset haavoittuvuudet ja varmistaa Ukrainan pankkijärjestelmän häiriönsietokyky.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Ukrainan keskuspankin on tehtävä suurimpien pankkien häiriönsietokykyä koskeva arviointi, johon sisältyy stressitestausta epäsuotuisassa skenaariossa, sekä teetettävä riippumaton omaisuuserien laadun arviointi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa periaatteet valtionpankkien myynnille ja strategia valtion omistajuuden asteittaiseksi vähentämiseksi pankkialalla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Päivitetyssä lainsäädännössä on ensiksikin vahvistettava ohjaavat periaatteet, jotka koskevat erilaisten omistusosuuksien myyntiä valtionpankeista, ja tarjottava samalla joustavuutta ostaa koko pankki. Toiseksi on hyväksyttävä strategia, jolla valmistellaan valtion omistajuuden asteittaista vähentämistä pankeissa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

Uudistus 3: Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa järjestämättömien lainojen selvittämistä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensiksi Ukrainan on hyväksyttävä järjestämättömien lainojen selvittämisstrategia, jossa keskitytään vakavaraisuusvaatimuksiin ja parannetaan järjestämättömien lainojen uudelleenjärjestelyä ja selvittämistä koskevaa säännöstöä. Toiseksi on hyväksyttävä asiaa koskeviin lakeihin myöhemmin tehtävät lainsäädäntömuutokset, joissa otetaan huomioon strategian suositukset.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 4: Finanssivalvontaviranomaisen valmiuksien parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa pääomamarkkinoihin ja järjestäytyneisiin perushyödykemarkkinoihin kohdistuvaa valtion sääntelyä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Siihen sisältyy kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien järjestön (IOSCO) standardien mukaisen, pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä perushyödykemarkkinoita koskevan valtion sääntelyn parantamista koskevan lain voimaantulo.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
5.1	Uudistus 1: Pankkialan arviointi	Pankkijärjestelmän häiriönsietokykyä koskevan arvioinnin julkaisu	Q1	2026	Ukrainan keskuspankki (NBU) julkaisee pankkijärjestelmän suurimpien pankkien häiriönsietokykyä koskevan arvioinnin (varojen osalta), johon sisältyy stressitestausta epäsuotuisassa skenaariossa, sekä riippumattoman omaisuuserien laadun arvioinnin tulokset, jos olosuhteet sallivat sen toteuttamisen.
5.2	Uudistus 2: Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla	Valtionpankkien myynnin periaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q1	2026	Valtionpankkien myyntiä koskevan päivitetyn lainsäädännön voimaantulo. Kyseessä on vuonna 2012 annettu Ukrainan laki nro 4524-VI, joka koskee valtion luopumista pääomittamiensa pankkien perustamis pääomaan kuuluvista osakkeista. Tarkistetun lainsäädännön on tarkoitus helpottaa erilaisten omistusosuuksien myyntiä valtionpankeista ja tarjota samalla joustavuutta ostaa koko pankki. Valtionpankkien myyntiä ohjaavia peruseriaatteita kehitetään yhteistyön hengessä käytävissä keskusteluissa ja yhteisymmärryksessä kansainvälisten avunantajien kanssa.
5.3	Uudistus 2: Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla	Valtion omistajuuden asteittaiseen vähentämiseen pankkialalla tähtäävän strategian hyväksyminen	Q2	2026	Hyväksytään hallituksen päätöslauselma tai muu hallituksen säädös, joka koskee valtionpankkien uudistusstrategian hyväksymistä tavoitteena valtion omistajuuden asteittainen vähentäminen pankkialalla. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – rahoitusjärjestelmän terveys ja vakaus – järjestämättömien lainojen hallinnointi – finanssiriskien lieventäminen – pankkien hallintotavan ja toiminnan tehokkuuden parantaminen – pankkien arvon nostaminen, pitkän aikavälin elinkelpoisuus ja yksityistämiseen tähtäävät toimet (tarvittaessa).
5.4	Uudistus 3: Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen	Strategian hyväksyminen järjestämättömien lainojen selvittämiseksi	Q2	2025	Hyväksytään EU:n käytäntöjen mukainen strategia järjestämättömien lainojen selvittämiseksi. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – järjestämättömien lainojen tunnistamista ja selvittämistä koskevien vakavaraisuusvaatimusten tiukentaminen

					– järjestämättömiä lainoja koskevien tietojen ja muiden merkityksellisten markkinatietojen vaihto rahoituslaitosten ja valtion virastojen välillä järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamiseksi – mahdollisten esteiden tarkastelu ja toimenpiteiden kehittäminen järjestämättömien lainojen uudelleenjärjestelyä ja selvittämistä koskevan kehyksen parantamiseksi.
5.5	Uudistus 3: Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen	Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamista koskevien säädösten voimaantulo	Q1	2026	Säädökset, joilla pannaan täytäntöön järjestämättömien lainojen selvittämisjärjestelmää parantavan strategian suositukset, tulee voimaan.
5.6	Uudistus 4: Finanssivalvontaviranomaisen valmiuksien parantaminen	Pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä hyödykemarkkinoita koskevan valtion sääntelyn parantamista koskevan lain voimaantulo	Q4	2025	Pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä hyödykemarkkinoita koskeva valtion sääntelyn parantamisesta annettu laki, jolla sääntely saatetaan IOSCO:n standardeja vastaavaksi, tulee voimaan. Kyse on arvopaperi- ja osakemarkkinoiden kansallisen komission (NSSMC) kyvystä toimia niin, ettei siihen kohdistu ulkopuolista vaikuttamista eikä etenäkään poliittista tai elinkeinoelämän taholta tulevaa painostusta, sen mahdollisuuksista tehdä päätöksiä, jotka perustuvat lakiin ja ovat markkinoiden luotettavuuden ja sijoittajansuojan etujen mukaisia ennemminkin kuin ulkopuolisten etujen mukaisia, ja sen täytäntöönpanomekanismien vahvuudesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä.

C.6. JULKISTEN VAROJEN HOITO

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on parantaa Ukrainan valtionyhtiöiden omistajapolitiikkaa, omistajaohjausjärjestelmää ja johtamista sekä yhdenmukaistaa valtiontukikehys EU:n säännösten kanssa. Näin parannetaan läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta ja tuetaan tasapuolisten toimintaedellytysten vahvistamista yksityisen sektorin kanssa.

Uudistus 1: Valtion omistajapolitiikan hyväksyminen

Uudistuksen tavoitteena on ottaa käyttöön valtion omistajapolitiikka, jossa otetaan huomioon valtionyhtiöiden pitkän aikavälin ja koko hallinnon kattavat painopisteet. Valtionyhtiöiden jaottelu on uudistettava valtion omistajapolitiikassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Valtionyhtiöiden jaottelun tuloksena on laadittava luettelo strategisista valtionyhtiöistä, jotka pysyvät valtion omistuksessa, luettelo valtionyhtiöistä, joita ehdotetaan yksityistettäviksi, mainiten erillisessä osiossa myös kaikki valtionyhtiöt, joiden yksityistäminen on tilapäisesti kielletty sotatilalain voimassaolon aikana, ja luettelo valtionyhtiöistä, jotka puretaan.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää valtion omistajapolitiikan käyttöönottoa koskevan lainsäädännön voimaantuloa ja valtionyhtiöiden jaottelun julkaisemista.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on helpottaa valtion unitaariyritysten oikeudellisen muodon muuttamista kaupallisemmin suuntautuneeseen muotoon, edistää valtionyhtiöiden hallintotapakehysten tehokkuuden ja läpinäkyvyyden lisäämistä parantamalla omistajaohjausjärjestelmiä koskevia standardeja ja täytäntöönpanoa tärkeimmissä valtionyhtiöissä sekä yhdistää valtionyhtiöiden yksiköt konsernitilinpäätökseen.

Uudistus on nelivaiheinen. Ensin tulee voimaan uusi laki, jolla parannetaan valtionyhtiöiden omistajaohjausjärjestelmää ottaen huomioon OECD:n suuntaviivat², muun muassa määrittelemällä valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen valtuudet. Toiseksi vähintään 15 tärkeimpään valtionyhtiöön nimitetään hallintoneuvostot, joissa riippumattomat jäsenet ovat enemmistönä. Kolmanneksi Ukraina yhtiöittää vähintään 15 keskeistä valtionyhtiötä joko osakeyhtiöiksi tai rajavastuuyhtiöiksi. Neljänneksi viranomaiset soveltavat omistajaohjausjärjestelmän periaatteita kaikissa valtionyhtiöiden konsernitilinpäätökseen sisältyvissä yksiköissä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

²OECD (2015), OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, OECD, Pariisi, <https://www.oecd.org/daf/ca/guidelines-corporate-governance-soes.htm>

Uudistus 3: Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä

Uudistuksen tavoitteena on tasapuolistaa toimintaedellytyksiä yksityisen sektorin kanssa sekä lähentää säännöstöä EU:n säännöstöön erottamalla julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvät toiminnot muista kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvistä toiminnoista.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensiksi Ukrainan on hyväksyttävä ja julkaistava etenemissuunnitelma niiden toimien määrittelemiseksi, joilla julkisen palvelun velvoitteita omaavissa valtionyhtiöissä toteutetaan pakollinen rakenteellinen kirjanpidon eriyttäminen julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan välillä. Toiseksi Ukrainan on arvioitava ja tarvittaessa muutettava lainsäädäntöä, joka koskee julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon pakollista rakenteellista eriyttämistä. Kolmanneksi Ukrainan on julkaistava julkisen palvelun velvoitteita omaavista valtionyhtiöistä riippumaton tilintarkastuskertomus, jossa arvioidaan muun muassa kirjanpidon eriyttämistä ja markkinasääntöjen noudattamista ristiinrahoittamisen osalta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 4: Valtiontukien valvontakehyksen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on aloittaa uudelleen valtiontukien valvonta, joka on keskeytetty, ja saattaa valtiontukien valvontakehys vastaamaan EU:n säännöstöä, mikä lisäisi läpinäkyvyyttä valtionyhtiöiden valtiolta saaman rahoituksen suhteen.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää valtiontukilainsäädännön päivittämistä, myös yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen osalta, sekä sitä, että Ukrainan monopolivastainen komitea kokonaan lakkauttaa valtiontukien valvonnan keskeytyksen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
6.1	Uudistus 1: Valtion omistajapolitiikan hyväksyminen	Valtion omistajapolitiikan ja valtionyhtiöiden jaottelun hyväksyminen	Q4	2024	Ukrainan ministerikabinetin hyväksyy ja julkaisee päätöslauselman valtion yleisestä omistajapolitiikasta ja valtionyhtiöiden jaottelusta. Valtion omistajapolitiikassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – luettelo julkisen politiikan tavoitteista, jotka valtionyhtiöiden on saavutettava – kuvaus valtion roolista valtionyhtiöiden hallinnossa; siitä, miten valtio toteuttaa omistajapolitiikkaansa; ja omistajapolitiikan toteuttamiseen osallistuvien viranomaisten roolista ja tehtävistä – yleisten perusteluiden määrittely valtionyhtiöiden pitämiselle valtion omistuksessa ja näiden perusteluiden säännöllinen uudelleentarkastelu – pitkän aikavälin ja koko hallinnon kattavien painopisteiden asettaminen valtion yritysomistuksille – osingonjakopolitiikan ja hallintoneuvoston jäseniin ja johtajiin sovellettavan palkka- ja palkkiopolitiikan määrittely. Omistajapolitiikka mahdollistaa OECD:n omistajaohjausjärjestelmäuudistusten toteuttamisen jakeluverkonhaltijayrityksissä kilpailun parantamiseksi maakaasumarkkinoilla. Valtionyhtiöiden jaottelun tuloksena laaditaan seuraavat: – luettelo strategisista valtionyhtiöistä, jotka pysyvät valtion omistuksessa – luettelo valtionyhtiöistä, joita ehdotetaan yksityistettäväksi, mainiten erillisessä osiossa myös kaikki valtionyhtiöt, joiden yksityistäminen on tilapäisesti kielletty sotatilalain voimassaolon aikana – luettelo valtionyhtiöistä, jotka puretaan.
6.2	Uudistus 2: Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Valtionyritysten omistajaohjausta koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q2	2024	Valtionyhtiöiden omistajaohjausjärjestelmää koskeva uusi laki, jossa otetaan huomioon omistajaohjausjärjestelmää koskevat OECD:n suuntaviivat, tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – määrittää valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen valtuudet nimittää ja erottaa toimitusjohtaja – määrittää valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen valtuudet hyväksyä valtionyhtiöiden strategia-, investointi- ja rahoitussuunnitelmia koskevat asiakirjat

					– otetaan käyttöön vuotuinen arviointimenettely valtionyhtiöiden hallintoneuvostoja varten.
6.3	Uudistus 2: Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen nimittäminen riippumattomien jäsenten enemmistöllä	Q2	2026	Hallitus nimittää hallintoneuvostot riippumattomien jäsenten enemmistöllä vähintään 15 valtionyhtiöön, jotka on otettu ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksytyyn tärkeimpien valtionyhtiöiden luetteloon. Hallintoneuvostot on määrä valita nimitysmenettelyjä koskevan, ajan tasalla olevan sekundaarilainsäädännön perusteella.
6.4	Uudistus 2: valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Tärkeimpien valtionyhtiöiden yhtiöittäminen	Q3	2026	Vähintään 15 valtionyhtiötä, jotka on otettu ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksytyyn tärkeimpien valtionyhtiöiden luetteloon, on määrä yhtiöittää joko osakeyhtiöiksi tai rajavastuuyhtiöiksi.
6.5	Uudistus 2: Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen	Raportointi, jolla osoitetaan, että omistajaohjausjärjestelmän periaatteita noudatetaan asianmukaisesti	Q4	2027	Euroopan komissiolle toimitetaan ensimmäinen vuosikertomus, jonka taloudelliset ja toiminnalliset tulokset osoittavat, että omistajaohjausjärjestelmän periaatteita noudatetaan asianmukaisesti. Ennen tilintarkastusta hyväksytään uusi laki valtionyhtiöiden konsernitilinpäätökseen kuuluvista yksiköistä ja siihen liittyvä sekundaarilainsäädäntö, ja ne tulevat voimaan viimeistään vuoden 2026 kolmannella neljänneksellä. Ennen kuin valtionyhtiöiden yksiköistä muodostetaan konserneja, laaditaan ja toteutetaan seuraavat omistajaohjausjärjestelmän keskeiset periaatteet: – ministerikabinetin, valtiovarainministeriön ja talousministeriön tehtävät määritellään selkeästi ja parlamentin valvontaoikeudet pannaan täytäntöön – valtionyhtiöiden yksiköistä muodostettavien konsernien toimiala ja laajuus määritellään selkeästi valtion omistajapolitiikkaa kaikilta osin noudattaen – julkista varainhoitoa koskevat näkökohdat sisällytetään valtionyhtiöiden yksiköistä muodostettavien konsernien yhtiöjärjestyksiin.
6.6	Uudistus 3: Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän	Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän	Q1	2025	Hyväksytään ja julkaistaan etenemissuunnitelma niiden toimien määrittelemiseksi, joilla julkisen palvelun velvoitteita omaavissa valtionyhtiöissä toteutetaan pakollinen rakenteellinen eriyttäminen julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan välillä. Etenemissuunnitelma perustuu siihen, missä määrin vaadittuja kirjanpito menetelmiä on tällä hetkellä otettu käyttöön, ja siihen sisältyy operatiivisia

	toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä	toiminnan erottamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen			toimia, joita yhtiöiden kirjanpidon eriyttämiseksi tarvitaan muutosten toteuttamisen eri vaiheissa. Etenemissuunnitelmassa kuvataan, miten julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen toteutetaan kaikissa ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksytyissä tärkeimmissä valtionyhtiöissä.
6.7	Uudistus 3: Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä	Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttämistä koskevan lainsäädännön arviointi ja tarvittaessa muuttaminen ja voimaantulo	Q3	2025	Kohdassa 6.6 tarkoitetussa etenemissuunnitelmassa yksilöity lainsäädäntö arvioidaan ja tarvittaessa toteutetaan sen muuttaminen ja voimaantulo sen varmistamiseksi, että kaikissa sellaisissa ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksytyissä tärkeimmissä valtionyhtiöissä, joilla on julkisen palvelun velvoitteita, määritellään ja toteutetaan julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan pakollinen rakenteellinen eriyttäminen.
6.8	Uudistus 3: Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän	Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän	Q3	2027	Kansainväliseen tilintarkastusverkostoon kuuluva tilintarkastusyhtiö, jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus suorittaa yleisen edun kannalta merkityksellisten yritysten tilinpäätösten pakollinen tarkastus, laatii riippumattoman tilintarkastuskertomuksen. Kertomus sisältää yksityiskohtaisen arvioinnin kunkin sellaisen valtionyhtiön osalta, jolle on osoitettu julkisen palvelun velvoite, seuraavista osa-alueista:

	toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä	toiminnan eriyttämisen vahvistavan tilintarkastuskertomuksen laatiminen			– tilien eriyttämisen toteuttaminen – markkinasääntöjen noudattaminen ristiinrahoittamisen osalta – julkisen palvelun velvoitteiden määrittely kunkin valtionyhtiön osalta – julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvat kustannukset, rahoitusvirrat ja vastuut.
6.9	Uudistus 4: Valtiontukien valvontakehyksen parantaminen	Päivitetyt valtiontukilainsäädännön voimaantulo ja keskeytetyn valtiontukivalvonnan aloittaminen uudelleen	Q3	2025	Päivitetty valtiontukilainsäädäntö tulee voimaan, myös yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen osalta, ja Ukrainan monopolivastainen komitea kaikilta osin lakkauttaa valtiontukivalvonnan keskeytyksen.

C.7. INHIMILLINEN PÄÄOMA

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on esittää uudistuksia, joita pidetään tarpeellisina inhimillisen pääoman viime vuosina koetun rapautumisen pysäyttämiseksi luoden samalla perustaa kestäväälle elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamisprosessille.

Uudistus 1: Ammatillisen koulutuksen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että koulutus vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin ja edistää maan elpymistä. Uudistuksessa laajennetaan oppilaitosten institutionaalisia valmiuksia tarjota virallista ja epävirallista ammatillista koulutusta ja säännellään ammatillisten oppilaitosten sekä kansallisten/paikallisten ja kansainvälisten sidosryhmien välisiä suhteita inhimillisen pääoman kestävä kehittämisen edistämiseksi Ukrainassa.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää ammatillista koulutusta koskevan lain voimaantuloa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

Uudistus 2: Varhaiskasvatuksen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa pääsy laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, jotta alle kouluikäisten lasten äitien osallistumista työmarkkinoille voidaan lisätä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää varhaiskasvatuslain voimaantuloa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 3: Vammaisten kuntoutusjärjestelmän parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa kuntoutusjärjestelmää ja mahdollistaa ihmisten tarpeiden laajempi arviointi uuden sähköisen järjestelmän avulla.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jolla toimintakyvyn, vamman ja terveyden mittaaminen saatetaan kansainvälisten standardien mukaiseksi ja otetaan käyttöön sähköinen järjestelmä, joka sisältää tietoa yksilön tarpeista ja tarjoaa automaattisesti palveluja määritettyjen tarpeiden perusteella.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 4: Siirtyminen asepalveluksesta siviilielämään

Uudistuksen tavoitteena on helpottaa siirtymistä asepalveluksesta siviilielämään, aktiivinen osallistuminen yhteiskunta- ja talouselämään mukaan lukien.

Uudistus käsittää yhden vaiheen, joka on siirtymäjärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen toteuttamisen edellyttämien lainsäädäntötoimenpiteiden voimaantulo.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 5: Sosiaalisen infrastruktuurin parantaminen ja laitoshoidosta luopuminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa lasten, vammaisten ja vanhusten hyvinvointia julkisessa hoivajärjestelmässä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamisstrategian sekä lasten, vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumista koskevan strategian hyväksymisestä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 6: Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on myötävaikuttaa työmarkkinoiden toiminnan parantamiseen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin hyväksytään strategia, jolla pyritään parantamaan Ukrainan väestötilannetta vuoteen 2040 asti, mukaan lukien ennen aikaisen kuolleisuuden vähentäminen ja negatiivisten muuttotrendien kääntäminen. Toiseksi hyväksytään väestön työllisyysstrategia, jossa ehdotetaan toimenpiteitä Ukrainan työmarkkinaolosuhteiden päivittämiseksi esim. yksinkertaistamalla pääsyä työmarkkinoille ja uudistamalla valtion työvoimapalvelua.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

Uudistus 7: Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville

Uudistuksen tavoitteena on luoda puitteet sosiaalisen asuntotarjonnan järjestelmälle.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on saatettava voimaan lainsäädäntö, jossa vahvistetaan Ukrainan asuntopolitiikan keskeiset painopisteet, kuten läpinäkyvyyden tarve, asuntojen saatavuus heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille tai tukijärjestelmien luominen. Toiseksi on saatettava voimaan sosiaalisen asuntorahaston perustamista koskeva lainsäädäntö.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 8: Sosiaaliturvan parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa julkisten sosiaalipalvelujen tarjontaa ottamalla käyttöön mekanismeja tiettyjen sosiaalipalvelujen ostamiseksi rekisteröidyltä palveluntarjoajilta.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Sitä varten on hyväksyttävä päätöslauselma, jolla uudistetaan sosiaalisten hankintojen järjestelmää sosiaalipalvelujen osalta, muutetaan rahoitusmalli tuloksiin perustuvaksi sosiaalipalvelujen hankintamalliksi ja kannustetaan sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoamiseen, joita yhteisö ei yleensä rahoita.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

Uudistus 9: Kulttuurin kehittämisen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on edistää Ukrainan kulttuuriperintöä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Siinä hyväksytään strategia, jossa asetetaan ensisijaisia tavoitteita, kuten Ukrainan kulttuuritarjonnan laadun ja saavutettavuuden parantaminen sekä Ukrainan kulttuurilaitosten valmiuksien kehittäminen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Investointi 1: Investoinnit koulutukseen

Investoinnin tavoitteena on parantaa pääsyä turvalliseen ja laadukkaaseen julkiseen koulutukseen.

Investointi on kaksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 300 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) turvalliseen ja laadukkaaseen koulutukseen pääsyn parantamiseksi vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 650 miljoonan euron määrärahat (vastaava UAH-määrä) turvalliseen ja laadukkaaseen koulutukseen pääsyn parantamiseksi vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

Investointi 2: Investoinnit terveydenhuoltoon

Investoinnin tavoitteena on parantaa Ukrainan julkista terveydenhuoltojärjestelmää.

Investointi on kaksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 200 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) terveydenhuoltoinfrastruktuurin ja -palvelujen vahvistamiseen, terveydenhuoltopalvelujen digitalisointiin sekä lääketieteelliseen analysointiin, kirurgiaan ja potilaiden hoitoon tarkoitettujen laitteiden hankintaan vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 400 miljoonan euron määrärahat (vastaava UAH-määrä) terveydenhuoltoinfrastruktuurin ja -palvelujen vahvistamiseen, terveydenhuoltopalvelujen digitalisointiin sekä lääketieteelliseen analysointiin, kirurgiaan ja potilaiden hoitoon tarkoitettujen laitteiden hankintaan vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

Investointi 3: Investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin

Investoinnin tavoitteena on vahvistaa Ukrainan sosiaalista infrastruktuuria.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Siihen sisältyy vähintään 350 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) vahingoittuneen/tuhoutuneen sosiaalisen infrastruktuurin kunnostamiseen ja rakentamiseen (uudisrakentaminen, jälleenrakentaminen, peruskorjaus, restaurointi).

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

Investointi 4: Investoinnit vahingoittuneista tai tuhoutuneista asunnoista maksettaviin korvauksiin

Investoinnin tavoitteena on parantaa kohtuuhintaisten asuntojen saantia ja parantaa asuntojen laatua ja saatavuutta.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Siihen sisältyy vähintään 600 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) korvauksiin henkilöille, joiden asunto on vahingoittunut tai tuhoutunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

Investointi 5: Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille

Investoinnin tavoitteena on parantaa kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta ja parantaa asuntojen laatua ja esteettömyyttä keskittyen erityisesti veteraaneihin, vammaisiin, heidän perheenjäseniinsä ja maan sisällä siirtymään joutuneisiin henkilöihin.

Investointi on kaksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 200 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) ryhmiin I ja II kuuluville vammaisille suunnattuun asuntotarjontaan vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 450 miljoonan euron määrärahat (vastaava UAH-määrä) ryhmiin I ja II kuuluville vammaisille suunnattuun asuntotarjontaan vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
7.1	Uudistus 1: Ammatillisen koulutuksen parantaminen	Ammatillista koulutusta koskevan lain voimaantulo	Q2	2025	Ammatillista koulutusta koskeva Ukrainan laki tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – määritellään oikeudenmukaiset säännöt koulutuspalvelujen markkinoilla toimivien oppilaitosten toiminnalle ammatillisen koulutuksen alalla – laajennetaan oppilaitosten institutionaalisia valmiuksia tarjota virallista ja epävirallista ammatillista koulutusta – määritellään selkeästi ammatillisten oppilaitosten sekä kansallisten/paikallisten ja kansainvälisten sidosryhmien väliset suhteet inhimillisen pääoman kestävän kehityksen edistämiseksi Ukrainassa.
7.2	Uudistus 2: Varhaiskasvatuksen parantaminen	Varhaiskasvatusta koskevan lain voimaantulo	Q1	2025	Varhaiskasvatusta koskeva Ukrainan laki, joka on laadukkaasta varhaiskasvatuksesta 22. toukokuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen mukainen, tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – varhaiskasvatukseen pääsyn takaaminen varhaiskasvatus- ja esikouluikäisille lapsille – oikeudenmukaiset säännöt koulutuspalvelujen markkinoilla toimivien oppilaitosten toiminnalle varhaiskasvatuksen alalla – kunnolliset työolot varhaiskasvatuksessa työskenteleville – säännöt varhaiskasvatuksen tarjoajien joustavan ja tehokkaan verkoston toiminnalle.
7.3	Uudistus 3: Vammaisten kuntoutusjärjestelmän parantaminen	Vammaisten kuntoutusjärjestelmää koskevan lain voimaantulo	Q4	2026	Laki vammaisten kuntoutuksesta annetun Ukrainan lain muuttamisesta tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälisen luokituksen käyttö – sellaisen sähköisen järjestelmän käyttöönotto, joka sisältää tietoa yksilön tarpeista ja tarjoaa automaattisesti palveluja määritettyjen tarpeiden (sosiaaliset, lääketieteelliset ja muut) perusteella.

7.4	Uudistus 4: Siirtyminen asepalveluksesta siviilielämään	Asepalveluksesta siviilielämään siirtymistä koskevan järjestelmän toteuttamiseksi tarvittavan muutoslainsäädännön voimaantulo	Q4	2025	Ukrainan laki tiettyjen säädösten muuttamisesta järjestelmän luomiseksi asepalveluksesta siviilielämään siirtymistä varten tulee voimaan, ja Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselmat siirtymisjärjestelmään osallistuville tarjottavia palveluja koskevista menettelyistä ja ehdoista. Säädöksissä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – kuntoutus ja sairaanhoito, psykologinen apu mukaan lukien – peruskoulutus-, uudelleen koulutus- ja täydennyskoulutusohjelmat – tarvittavat edellytykset veteraanien työllistämiseksi erillisenä ryhmänä – veteraanien yrityksille suunnatut tukitoimenpiteet.
7.5	Uudistus 5: Sosiaalisen infrastruktuurin parantaminen ja laitoshoidosta luopuminen	Neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamista ja lasten, vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumista koskeva strategia sekä vuosina 2024–2028 toteutettava strategia sen varmistamiseksi, että jokaisella lapsella on Ukrainassa oikeus kasvaa perheystössä	Q4	2024	Ministerikabinetti antaa määräyksen, jolla hyväksytään strategia neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamiseksi ja lasten, vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumiseksi, sekä määräyksen, jolla hyväksytään vuosina 2024–2028 toteutettava strategia sen varmistamiseksi, että jokaisella lapsella on Ukrainassa oikeus kasvaa perheystössä. Strategioissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – sosiaalipalvelujen kehittäminen, jotta voidaan tukea lapsiperheiden, vammaisten ja ikääntyneiden itsenäistä elämää yhteisössä ja ehkäistä laitoshoidon joutumista – avustetun palveluasumisen kehittäminen vammaisille ja ikääntyneille, jotka tarvitsevat lisätukea – perhesijoitukseen perustuvan kasvu-ympäristön tarjoaminen (esim. sijaishoito, huoltajuus ja adoptio) ilman vanhempien huolenpitoa jääneille lapsille.
7.6	Uudistus 6: Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen	Vuoteen 2040 ulottuvan väestökehitysstrategian hyväksyminen	Q3	2024	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy määräyksen vuoteen 2040 ulottuvasta Ukrainan väestökehitysstrategiasta. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – hedelmällisyystilanteen parantaminen – ennenaikaisen kuolleisuuden vähentäminen erityisesti työikäisten miesten keskuudessa – negatiivisten muuttotrendien kääntäminen pakkomuuttajien paluun kautta, houkuttelemalla maasta muuttaneita takaisin Ukrainaan jne.

					– aktiivisen vanhuuden edistäminen – infrastruktuurin ja turvallisuuden ennakkoodellytysten luominen väestötilanteen parantamiseksi.
7.7	Uudistus 6: Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen	Väestön työllisyysstrategian hyväksyminen	Q2	2026	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy määräyksen väestön työllisyysstrategiasta. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – luodaan suotuisat olosuhteet työllisyydelle, myös yrittäjyyden avulla ja kiinnittäen erityistä huomiota naisiin – työmarkkinoille pääsyn yksinkertaistaminen – uudelleen koulutus ja uudelleenpätevytyminen – valtion työvoimapalvelun uudistaminen – työmarkkinaennusteiden uudistaminen – kannustimien luominen ulkomaisten osaajien houkuttelemiseksi Ukrainan työmarkkinoille keskittyen ulkomaisiin yrittäjiin, korkeasti koulutettuihin ja muihin työntekijöihin sekä opiskelijoihin.
7.8	Uudistus 7: Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville	Asuntopolitiikan peruseriaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q4	2025	Asuntopolitiikan peruseriaatteita koskeva Ukrainan laki tulee voimaan Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – haavoittuvimmassa asemassa olevien kansalaisryhmien asunnon saannista olisi tehtävä tärkein periaate asuntotarjonnassa – erilaisten tukimekanismien luominen erilaiset taloudelliset valmiudet omaaville kansalaisille, ja kriteerien määrittäminen tukien saamiselle – oikeusperustan säätäminen kunnan vuokra-asuntojen käyttöönotolle, osto-oikeuden sisältävät kunnan vuokra-asunnot mukaan lukien – läpinäkyvän järjestelmän luominen kansalaisten asumistarpeiden rekisteröimiseksi, jotta varmistetaan nopea reagointi paikallistasolla – läpinäkyvän seurantakehyksen luominen kansalaisia, kansalaisyhteiskuntaa ja kansainvälistä yhteisöä varten.
7.9	Uudistus 7: Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville	Sosiaalista asuntorahastoa koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q4	2026	Laki sosiaalisesta asuntorahastosta annetun Ukrainan lain (tai tämän lain uuden version) muuttamisesta tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:

					– institutionaalisen kehyksen luominen sosiaalisen asuntotuotannon hankkeiden riittävän tarjonnan varmistamiseksi – läpinäkyvän järjestelmän luominen kansalaisten tarpeiden seuraamiseksi, jotta varmistetaan nopea reagointi paikallistasolla – läpinäkyvän seurantakehyksen luominen kansalaisia, kansalaisyhteiskuntaa ja kansainvälistä yhteisöä varten – institutionaalisen kehyksen kapasiteetin parantaminen sosiaalisen asuntotuotannon hankkeiden riittävän tarjonnan varmistamiseksi – tuettujen asuntojen perustamista ja toimintaa koskevien sääntöjen parantaminen, mukaan lukien energiatehokkuutta, turvallisuutta ja muita seikkoja koskevien normien noudattamisen varmistaminen.
7.10	Uudistus 8: Sosiaaliturvan parantaminen	Päätöslauselman hyväksyminen sosiaalipalvelujen hankinnasta	Q2	2025	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman sosiaalipalvelujen ostamisesta valtion talousarviovaroin. Päätöslauselma on julkisen talouden kannalta neutraali, eikä se vaikuta millään tavoin Ukrainan velkakestävyyteen, ja siinä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – siirtyminen laitosten rahoittamisesta tulosperusteiseen sosiaalipalvelujen hankintamalliin – mekanismin käyttöönotto tiettyjen sosiaalipalvelujen ostamiseksi rekisteröidyltä julkisilta ja yksityisiltä sosiaalipalvelujen tarjoajilta vakiintuneiden sosiaalipalveluihin sovellettavien normien ja kriteerien perusteella.
7.11	Uudistus 9: Kulttuurin kehittämisen parantaminen	Ukrainan kulttuurin kehittämisstrategian hyväksyminen	Q1	2025	Ministerikabinetti hyväksyy määräyksen Ukrainan kulttuurin kehittämisstrategiasta. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – Ukrainan kansan kulttuuriperinnön ja -omaisuuden säilyttäminen, vaaliminen ja esillä pitäminen erottamattomana osana yhteistä eurooppalaista kulttuurialuetta sekä kansallisen muistiperinnön säilyttäminen – korkealaatuisten ja saavutettavien kulttuuripalvelujen tarjoaminen ja ihmisten luovan itsensä toteuttamisen mahdollistaminen

					– Ukrainan kulttuurilaitosten valmiuksien kehittäminen saavutettavuuden parantamiseksi, kulttuuritoimintaan osallistumista koskevien parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja kansainvälisten kulttuurisuhteiden vahvistamiseksi – luovien alojen tukeminen sosiaalisen innovoinnin ja työllisyyden edistäjänä sekä luovien alojen institutionaalisten valmiuksien parantaminen.
7.12	Investointi 1: Investoinnit koulutukseen	Vähintään 300 miljoonan euron investoinnit koulutukseen	Q2	2026	Hallitus antaa väliraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa budjetoitu alue- ja paikallistasolle (osana indikaattoria 9.7) vähintään 300 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) turvallisen ja laadukkaan koulutuksen, varhaiskasvatus mukaan lukien, saatavuuden parantamiseen muun muassa seuraavien osalta: – oppilaitosten väestönsuojat ja turvalliset olosuhteet – koulubussit – nykyaikaiset opetusmenetelmät, joissa hyödynnetään myös digitalisaatiota – oppilaitosten materiaalit ja laitteet – laadukas ruoka – uudet ammattikoulutuskeskukset, jotka perustuvat ammattitaitoisen työvoiman kysyntään markkinoilla ja noudattavat toimivan ammatillisen koulutuksen standardeja uuden ammatillista koulutusta koskevan lainsäädännön mukaisesti.
7.13	Investointi 1: Investoinnit koulutukseen	Vähintään 650 miljoonan euron investoinnit koulutukseen	Q4	2027	Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoitu alue- ja paikallistasolle (osana indikaattoria 9.8) vähintään 650 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) turvallisen ja laadukkaan koulutuksen, varhaiskasvatus mukaan lukien, saatavuuden parantamiseen muun muassa seuraavien osalta: – oppilaitosten väestönsuojat ja turvalliset olosuhteet – koulubussit – nykyaikaiset opetusmenetelmät, joissa hyödynnetään myös digitalisaatiota – oppilaitosten materiaalit ja laitteet – laadukas ruoka

					– uudet ammattikoulutuskeskukset, jotka perustuvat ammattitaitoisen työvoiman kysyntään markkinoilla ja noudattavat toimivan ammatillisen koulutuksen standardeja uuden ammatillista koulutusta koskevan lainsäädännön mukaisesti.
7.14	Investointi 2: Investoinnit terveydenhuoltoon	Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon	Q2	2026	Hallitus antaa väliraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 200 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä), josta osa aluetasolle (osana indikaattoria 9.7), terveydenhuollon vahvistamiseen muun muassa seuraavien osalta: – laboratoriolaitteet mikrobiologista, kemiallista ja fysikaalista analysointia varten – terveydenhuoltolaitosten väestönsuojat ja turvatoimenpiteet – sairaalalaitteet lääketieteellistä analysointia, kirurgiaa ja potilaiden hoitoa varten – terveydenhuollon infrastruktuuri ja tilat – tietotekniikkajärjestelmät, tietokannat, sähköiset potilasrekisterit, tieto- ja tiedonhakupalvelut terveydenhuoltopalvelujen tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi.
7.15	Investointi 2: Investoinnit terveydenhuoltoon	Vähintään 400 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon	Q4	2027	Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 400 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä), josta osa aluetasolle (osana indikaattoria 9.8), terveydenhuollon vahvistamiseen muun muassa seuraavien osalta: – laboratoriolaitteet mikrobiologista, kemiallista ja fysikaalista analysointia varten – terveydenhuoltolaitosten väestönsuojat ja turvatoimenpiteet – sairaalalaitteet lääketieteellistä analysointia, kirurgiaa ja potilaiden hoitoa varten – terveydenhuollon infrastruktuuri ja tilat

					– tietotekniikkajärjestelmät, tietokannat, sähköiset potilasrekisterit, tieto- ja tiedonhakupalvelut terveydenhuoltopalvelujen tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi.
7.16	Investointi 3: Investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin	Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin	Q4	2027	Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vahingoittuneen/tuhoutuneen sosiaalisen infrastruktuurin kunnostamiseen ja rakentamiseen (uudisrakentaminen, jälleenrakentaminen, peruskorjaus, ennallistaminen) vähintään 350 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä), josta osa aluetasolle (osana indikaattoria 9.8), jotta Venäjän federaation Ukrainaan kohdistaman aseellisen hyökkäyksen sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristöön liittyvät seuraukset voidaan korjata, erityisesti alueellisella tasolla.
7.17	Investointi 4: Investoinnit vahingoittuneista tai tuhoutuneista asunnoista maksettaviin korvauksiin	Vähintään 600 miljoonan euron investoinnit vahingoittuneista asunnoista maksettaviin taloudellisiin korvauksiin	Q4	2027	Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 600 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) korvausten maksamiseen valtion ylläpitämästä vahingoittuneen ja tuhoutuneen omaisuuden rekisteristä saatujen todennettujen tietojen perusteella henkilöille, joiden asunto on vahingoittunut tai tuhoutunut Venäjän federaation sotatoimien, terroritekojen ja sabotoinnin vuoksi.
7.18	Investointi 5: Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille	Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan	Q2	2026	Hallituksen (tai valtiokonttorin) väliraportti, josta käy ilmi, että se on vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 200 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) asunnon järjestämiseen – Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille henkilöille – maata puolustaessaan kaatuneiden perheenjäsenille – maan sisällä siirtymään joutuneille Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ja heidän perheenjäsenilleen.
7.19	Investointi 5: Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa	Vähintään 450 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien	Q4	2027	Hallituksen (tai valtiokonttorin) loppuraportti, josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 450 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) asunnon järjestämiseen

	asemassa oleville väestöryhmille	perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan		– Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille henkilöille – maata puolustaessaan kaatuneiden perheenjäsenille – maan sisällä siirtymään joutuneille Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ja heidän perheenjäsenilleen.
--	-------------------------------------	--	--	---

C.8. LIKETOIMINTAYMPÄRISTÖ

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on parantaa Ukrainan liiketoimintaympäristöä ja tunnustaa yksityisen sektorin rooli maan kestävässä elpymisessä. Lukuun sisältyvillä uudistuksilla pyritään vähentämään liiketoiminnan kustannuksia muun muassa vähentämällä byrokratiaa, lisäämällä digitalisaatiota ja helpottamalla rahoituksen saantia.

Uudistus 1: Sääntely-ympäristön parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa sääntely-ympäristöä poistamalla päällekkäisiä säännöksiä ja yksinkertaistamalla ja digitalisoimalla hallinnollisia menettelyjä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä toimintasuunnitelma taloudellisen toiminnan sääntelyn optimoinnista ja digitalisoinnista eri aloilla. Toiseksi sääntelyn purkamista ja liiketoimintaedellytysten yksinkertaistamista koskevan lainsäädännön on tultava voimaan.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 2: Taloudellisen turvallisuuden viraston uudistaminen

Uudistuksen tavoitteena on uudelleenkäynnistää ja elvyttää taloudellisen turvallisuuden virasto selkeyttämällä sen toimeksiantoa sekä luomalla avoin, läpinäkyvä ja kilpailuun perustuva menettely viraston johdon ja henkilöstön valitsemiseksi.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää sellaisen uuden lainsäädännön voimaantuloa, jolla luodaan avoin, läpinäkyvä ja kilpailuun (ansioihin) perustuva menettely johdon ja henkilöstön valitsemiseksi, tiukennetaan valintalautakunnalle asetettavia vaatimuksia, otetaan käyttöön työntekijöiden sopimuksia koskeva järjestelmä, määritellään selkeästi toimintakenttä ja toimeksianto sekä luodaan työtodistusmekanismi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 toisella neljänneksellä.

Uudistus 3: Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy

Uudistuksen tavoitteena on auttaa yksityistä sektoria eri välineiden avulla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin Ukrainan on hyväksyttävä pk-yritysstrategia ja toimintasuunnitelma sen toteuttamiseksi parantaakseen pk-yritysten pääsyä markkinoille, niiden rahoitusta ja muita resursseja sekä tiedon saantia. Toiseksi yleishyödyllisiin verkkoihin pääsyn yksinkertaistamista koskevien lainsäädäntömuutosten on tultava voimaan.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 4: Julkisten hankintojen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa Ukrainan julkisten hankintojen järjestelmää EU:n säännösten mukaisella lainsäädäntökehyksellä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista EU:n säännösten kanssa keskittyen ensisijaisesti klassiseen julkisia hankintoja koskevaan direktiiviin, vesi- ja energiahuoltoon sekä liikennettä ja postipalveluja koskevaan direktiiviin, käyttöoikeussopimuksiin, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin sekä sähköisen hankintajärjestelmän parantamiseen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 5: Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa

Uudistuksen tavoitteena on aloittaa uudelleen markkinavalvontatoimenpiteet ja helpottaa erityisesti teollisuustuotteita koskevien EU:n normien ja standardien käyttöönottoa Ukrainassa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on annettava lainsäädäntöä markkinavalvontatoimenpiteiden ja valvonnan aloittamisesta uudelleen non-food-tuotteiden osalta. Toiseksi on muunnettava kolmen teollisuustuoteryhmän (koneet, laitteiden sähkömagneettinen yhteensopivuus, pienjännitelaitteet) yhdenmukaistetut standardit kansallisiksi standardeiksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 6: Maksuviivästysten käsittely

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että maksuviivästykset eivät haittaa liiketoimintaa.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää asiaa koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista direktiivin 2011/7/EU (EU:n maksuviivästysdirektiivi) kanssa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

Investointi 1: Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen

Investoinnin tavoitteena on varmistaa, että yrittäjät saavat rahoitusta.

Investointi on kaksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 800 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) mikroyritysten, pk-yritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten jalostusyritysten taloudellisen tuen saatavuuden parantamiseen vuosina 2024 ja 2025. Tuki voi muodostua sekä yritysten luotottamisesta että avustuksista, jotka myönnetään läpinäkyvien kriteerien perusteella. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 1 750 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) samaan tarkoitukseen vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
8.1	Uudistus 1: Sääntely-ympäristön parantaminen	Sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen	Q3	2024	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy määräyksen sääntelyn purkamista koskevasta toimintasuunnitelmasta. Toimintasuunnitelmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – markkinoillepääsyä koskevien säännösten vähentäminen ja digitalisointi – valtion rankaisevan ja tukahduttavan ohjausmallin (valvonta) muuttaminen ennaltaehkäiseväksi (riskilähtöinen lähestymistapa) – ohjaus- ja valvontatoimintojen määrän vähentäminen.
8.2	Uudistus 1: Sääntely-ympäristön parantaminen	Lainsäädännön voimaantulo sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti	Q3	2025	Sääntelyn purkamista ja liiketoimintaedellytysten yksinkertaistamista koskeva lainsäädäntö tulee voimaan. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: – lupa- ja lisenssimenettelyjen digitalisointi toteuttamalla kokeiluhanke, joka koskee valtion yhtenäisen sähköisen lupa-asiakirjajärjestelmän käyttöönottoa – yritystarkastusten vähentäminen ottamalla käyttöön vapaaehtoiset vakuutukset ja tilintarkastukset – lupa-asiakirjojen ja lisenssien oikeusseuraannon ratkaiseminen siinä tapauksessa, että liiketoimintayksikön organisointi ja oikeudellinen muoto muuttuvat.
8.3	Uudistus 2: Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston oikeusperustan tarkistamista koskevan lain voimaantulo uudistaminen	Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston oikeusperustan tarkistamista koskevan lain voimaantulo	Q2	2024	Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston oikeusperustan tarkistamista koskeva laki tulee voimaan Uudessa lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: – avoimen, läpinäkyvän ja kilpailuun perustuvan menettelyn luominen johdon ja henkilöstön valitsemiseksi ja uuden johtajan valitsemiseksi laissa määritellyllä ansioihin perustuvalla menettelyllä – valintalautakunnalle asetettavien vaatimusten tiukentaminen – työntekijöiden sopimuksia koskevan järjestelmän käyttöönotto – toimintakentän ja toimeksiannon määrittelyn selkeyttäminen – työtodistusmekanismien luominen.
8.4	Uudistus 3: Rahoituksen saanti ja	Pk-yritysstrategian ja sen toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen	Q2	2025	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman pk-yritysstrategiasta ja toimintasuunnitelmasta sen toteuttamiseksi. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – markkinoille pääsy

	markkinoille pääsy				– rahoituksen ja muiden resurssien saatavuus – tiedon saatavuus.
8.5	Uudistus 3: Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy	Kiinteistöjen liittymistä ulkoisiin verkkoihin yksinkertaistavan ja putkijohtokuljetuksia koskevaa sääntelyä parantavan lainsäädännön voimaantulo	Q1	2026	Lainsäädäntö, jolla yksinkertaistetaan kiinteistöjen liittymistä ulkoisiin verkkoihin ja parannetaan putkijohtokuljetuksia koskevaa sääntelyä, tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – avoin pääsy ulkoisia verkkoja koskevaan tietoon sähköisten julkisten rekisterien kautta turvallisuustilanteen salliessa, mikä määritellään säännöksissä, joilla lakia muutetaan, sekä yhtenäinen menettely ulkoisiin verkkoihin liittymiseen – ulkoisia verkkoja koskevan tiedon sisällyttäminen valtion julkisiin sähköisiin rekistereihin, turvallisuustilanteen salliessa, mikä määritellään säännöksissä, joilla lakia muutetaan – ulkoisten verkkojen suojavyöhykkeitä koskevan tiedon sisällyttäminen valtion julkisiin sähköisiin rekistereihin.
8.6	Uudistus 4: Julkisten hankintojen parantaminen	Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi EU:n säännösten kanssa annettavan lainsäädännön voimaantulo	Q3	2027	Lainsäädäntö, jolla julkisia hankintoja koskeva Ukrainan lainsäädäntö yhdenmukaistetaan EU:n säännösten kanssa, tulee voimaan Näissä laeissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen klassisen julkisia hankintoja koskevan direktiivin ja vesi- ja energiahuoltoa sekä liikennettä ja postipalveluja koskevan direktiivin kanssa erityisesti julkisia hankintoja koskevan lain aineellisen soveltamisalan ja sen poikkeusten osalta sekä sellaisten hankintojen sääntelyn rajaaminen, jotka eivät suoraan liity turvallisuus- ja puolustusosalalla toimivien asiakkaiden sotilaallisiin tarpeisiin – käyttöoikeussopimuksia ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskevan kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen EU:n säännösten kanssa – sähköisen hankintajärjestelmän parantaminen, johon sisältyy sähköisen hankinnan kehittäminen Prozorro-järjestelmässä sekä operatiivinen yhteentoimivuus DREAM-järjestelmän ja tarvittaessa muiden valtion tietojärjestelmien kanssa.
8.7	Uudistus 5: Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa	Päätöslauselman hyväksyminen markkinavalvontatoimenpiteiden ja non-food-tuotteiden valvonnan	Q4	2024	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman, joka koskee ”valtion suorittaman valvonnan ja valtion markkinavalvonnan lopettamisesta sotatilalain säännösten nojalla” 13. maaliskuuta 2022 annetun päätöslauselman nro 303 muuttamista siltä osin kuin on kyse valtion markkinavalvonnan jättämisestä sen soveltamisalan ulkopuolelle ja ”non-food-tuotteiden valtiollisen valvonnan lopettamisesta säännösten nojalla” 3. toukokuuta 2022 annetun

		aloittamisesta uudelleen, tuoteturvallisuustarkastukset mukaan lukien			päätöslauselman nro 550 kumoamisesta, jotta markkinavalvontatoimenpiteet ja non-food-tuotteiden valvonta, tuoteturvallisuustarkastukset mukaan lukien, voidaan aloittaa uudelleen.
8.8	Uudistus 5: Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa	Kolmen teollisuustuoteryhmän yhdenmukaistettujen standardien hyväksyminen	Q3	2025	Kolmea teollisuustuoteryhmää (koneet, laitteiden sähkömagneettinen yhteensopivuus, pienjännitelaitteet) koskevat yhdenmukaistetut standardit hyväksytään kansallisiksi standardeiksi käänösmentelmällä.
8.9	Uudistus 6: Maksuviivästyksen käsittely	Maksuviivästyksen torjuntaa koskevan lain voimaantulo	Q4	2027	Muutokset, joilla lainsäädäntöä yhdenmukaistetaan kaupallisissa toimitissa tapahtuvien maksuviivästyksen torjumisesta 16. helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU (uudelleenlaadittu) kanssa, tulevat voimaan.
8.10	Investointi 1: Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen	Vähintään 800 miljoonan euron investoinnit rahoitustukeen mikroyrityksille, pk-yrityksille sekä pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille	Q2	2026	Hallituksen (tai valtiokonttorin) väliraportti, josta käy ilmi, että se on vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 800 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) mikroyrityksille, pk-yrityksille ja erityisesti pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille myönnettävään rahoitustukeen, joka voi muodostua sekä yritysten luotottamisesta että avustuksista, jotka myönnetään läpinäkyvien kriteerien perusteella. Rahoitustukeen sovelletaan tilanteen mukaan myös uutta pk-yritysstrategiaa ja -toimintasuunnitelmaa, kun ne on hyväksytty. Luotonanto yrityksille kanavoidaan rahoituksenvälittäjien kautta. Avustukset kanavoidaan tähän tarkoitettujen yhteisöjen kautta, joilla on asianmukaiset resurssit ja valmiudet, sekä rahoituksenvälittäjien kautta.
8.11	Investointi 1: Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen	Vähintään 1 750 miljoonan euron investoinnit rahoitustukeen mikroyrityksille, pk-yrityksille sekä pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille	Q4	2027	Hallituksen (tai valtiokonttorin) raportti, josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 1 750 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) mikroyrityksille, pk-yrityksille ja erityisesti pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille myönnettävään rahoitustukeen, joka voi muodostua sekä yritysten luotottamisesta että avustuksista, jotka myönnetään läpinäkyvien kriteerien perusteella. Rahoitustukeen sovelletaan tilanteen mukaan myös uutta pk-yritysstrategiaa ja -toimintasuunnitelmaa, kun ne on hyväksytty. Luotonanto yrityksille kanavoidaan rahoituksenvälittäjien kautta. Avustukset kanavoidaan tähän tarkoitettujen yhteisöjen kautta, joilla on asianmukaiset resurssit ja valmiudet, sekä rahoituksenvälittäjien kautta.

C.9. HALLINNON HAJAUTTAMINEN JA ALUEPOLITIikka

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on edistää hallinnon hajauttamista institutionaalisella ja lainsäädännön tasolla sekä vahvistaa aluepolitiikan kehittämistä. Tämä lisää osallistumista päätöksentekoprosessiin paikallistasolla ja antaa alue- ja paikallishallinnon yksiköille mahdollisuuden osallistua elpymis- ja jälleenrakennusprosessiin. Lisäksi uudistuksella vahvistetaan elpymis- ja jälleenrakennushankkeiden määrittämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa käytettävien yksiköiden, rakenteiden ja järjestelmien valmiuksia.

Uudistus 1: Hallinnon hajauttamisen edistäminen

Uudistuksen tavoitteena on luoda puitteet valtion paikallishallinnon muuttamiseksi prefektuurityyppisiksi viranomaisiksi ja varmistaa toimivallan parempi jako paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välillä.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin tulee voimaan valtion paikallishallinnon muuttamista prefektuurityyppisiksi viranomaisiksi koskeva lainsäädäntö, jonka soveltamisen on tarkoitus alkaa 12 kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun sotatilalaki Ukrainassa on kumottu. Toiseksi hyväksytään ja julkaistaan selvitys tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille. Kolmanneksi tulee voimaan lainsäädäntö, jolla parannetaan toimivallanjakoa paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välillä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Kansalaisten laajempi osallistuminen päätöksentekoprosessiin paikallistasolla

Uudistuksen tavoitteena on lisätä kansalaisten osallistamista ja aktiivista osallistumista paikallisiin päätöksentekoprosesseihin.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Siinä saatetaan voimaan julkiseen politiikkaan liittyviä julkisia kuulemisia koskeva lainsäädäntö, jonka soveltamisen on tarkoitus alkaa 12 kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun sotatilalaki Ukrainassa on kumottu. Lainsäädännöllä otetaan käyttöön oikeudellinen mekanismi julkisen politiikan laatimisen ja toteuttamisen aikana toteutettavia julkisia kuulemisia varten, jotta voidaan käsitellä paikallisesti tärkeitä kysymyksiä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 3: Aluepolitiikan kehittäminen ja toteuttaminen

Uudistuksen tavoitteena on sovittaa aluepolitiikka yhteen elpymis- ja jälleenrakennustoimien kanssa mukauttamalla aluekehityksen ja kaupunkisuunnittelun kehittämisstrategiaa paikallistasolla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin hyväksytään päätöslauselmat aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamisesta. Toiseksi hyväksytään päätöslauselma kaupunkisuunnittelun kehittämisestä paikallistasolla kaupunkisuunnitteluasiakirjojen digitalisoinnin edistämiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

Investointi 1: Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin

Investoinnin tavoitteena on tukea Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeita.

Investointi on kaksivaiheinen. Se edellyttää ensinnäkin väliraporttia, joka osoittaa, että vähintään 5 prosenttia Ukrainan tukivälineen I pilarin mukaisesta ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on suunnattu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi se edellyttää väliraporttia, joka osoittaa, että vähintään 20 prosenttia Ukrainan tukivälineen I pilarin mukaisesta ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on suunnattu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
9.1	Uudistus 1: Hallinnon hajauttamisen edistäminen	Ukrainan toimeenpanoviranomaisten alueellisen organisaation uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että soveltamista lykätään	Q1	2025	”Ukrainan paikallishallintoa koskevan lain ja eräiden muiden Ukrainan toimeenpanoviranomaisten alueellisen organisaation uudistamisesta annettujen lakien muuttamisesta” annetun Ukrainan lain voimaantulo ja sen soveltaminen 12 kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun sotatilalaki Ukrainassa on kumottu. Lain täytäntöönpanosäädökset annetaan sen voimaantulon jälkeen. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – muutetaan paikallishallinnot prefektuurityyppisiksi viranomaisiksi, jotta voidaan luoda tasapainoinen järjestelmä, jolla varmistetaan paikallisten itsehallintoelinten toiminnan lainmukaisuus – varmistetaan toimeenpanosta vastaavien keskusviranomaisten alueellisten elinten koordinointi valtiotason politiikan toimeenpanossa alue- ja paikallistasolla.
9.2	Uudistus 1: Hallinnon hajauttamisen edistäminen	Hyväksytään selvitys tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille ja julkaistaan se Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla	Q2	2025	Selvitys mahdollisesta oikeushenkilöllisyyden myöntämisestä kunnille: tulosten julkaiseminen Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla
9.3	Uudistus 1: Hallinnon hajauttamisen edistäminen	Paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välisen toimivallanjaon parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q1	2026	Ukrainan paikallisesta itsehallinnosta annettuun lakiin ja alakohtaisiin lakeihin tehtyjen muutosten voimaantulo. Lainsäädäntömuutosten tarkoituksena on i) parantaa paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välistä toimivallanjakoa toissijaisuusperiaatteen ja hallinnon hajauttamisen periaatteen mukaisesti, ii) auttaa välttämään toimivaltakiistoja keskus-, alue-, ja paikallisviranomaisten eri tasojen välillä sekä paikallisen itsehallinnon elimissä ja iii) edistää julkisten palvelujen asianmukaista laatua paikallistasolla ja talousarviovarojen tehokasta käyttöä.

9.4.	Uudistus 2: Kansalaisten laajempi osallistuminen päätöksentekoprosessiin paikallistasolla	Julkiseen politiikkaan liittyviä julkisia kuulemisia koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että soveltamista lykätään	Q1	2025	Julkisia kuulemisia koskevan Ukrainan lain voimaantulo ja soveltaminen 12 kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun sotatilalaki Ukrainassa on kumottu. Lailla otetaan käyttöön oikeudellinen mekanismi julkisen politiikan laatimisen ja toteuttamisen aikana toteutettavia julkisia kuulemisia varten, jotta voidaan käsitellä paikallisesti tärkeitä kysymyksiä. Näin luodaan edellytykset johdonmukaiselle, toimivalle ja tehokkaalle politiikan- ja päätöksenteolle.
9.5	Uudistus 3: Aluepolitiikan kehittäminen ja toteuttaminen	Aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamista koskevien päätöslauselmien hyväksyminen	Q3	2024	Ukrainan ministerikabinetin 5. elokuuta 2020 antaman päätöslauselman nro 695 ”aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamisesta” hyväksyminen. Päätöslauselmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – monitasoisen hallinnon kehittäminen, aluekehitysjärjestelmän lähentäminen EU:n menettelyjen ja parhaiden käytäntöjen kanssa – kumppanuuksien sekä kuntien välisen, alueiden välisen ja valtioiden rajat ylittävän yhteistyön edistäminen – kuntien ja alueiden institutionaalisten valmiuksien kehittäminen hankkeiden hallinnoinnin, digitalisaation, korruptiontorjunnan ja strategisen suunnittelun osa-alueilla.
9.6	Uudistus 3: Aluepolitiikan kehittäminen ja toteuttaminen	Kaupunkisuunnittelun kehittämistä paikallistasolla koskevien päätöslauselmien hyväksyminen	Q4	2024	Ukrainan ministerikabinetti antaa päätöslauselmat, joilla hyväksytään menettely valtiotason kaupunkisuunnittelurekisterin, valtiotason yhtenäisen osoiterekisterin, valtiotason yhtenäisen rakennus- ja rakennerekisterin ja valtiotason yhtenäisen hallintoyksikkörekisterin ylläpitämiseksi sekä sellaisten Ukrainan ministerikabinetin päätöslauselmien muuttamiseksi, joilla säännellään kaupunkisuunnitteluasiakirjojen laatimista sähköisinä asiakirjoina, ylläpidetään valtiotason yhtenäistä sähköistä järjestelmää rakentamisen alalla sekä toteutetaan valtiotason kiinteistö- ja muiden rekisterien integrointi ja keskinäinen tietojenvaihto.
9.7	Investointi 1: Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten	Ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta vähintään 5 prosentin osoittaminen valtiotasoa alempien hallintotasojen viranomaisten elpymis-,	Q2	2026	Väliraportti, joka osoittaa, että vähintään 5 prosenttia ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on osoitettu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin.

	elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin	jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin			
9.8	Investointi 1: Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin	Ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta vähintään 20 prosentin osoittaminen valtiotasoa alemmien hallintotasojen viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin	Q4	2027	Väliraportti, joka osoittaa, että vähintään 20 prosenttia ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on osoitettu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin.

C.10 ENERGIASEKTORI

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on vahvistaa Ukrainan energia-alan häiriönsietokykyä ja turvallisuutta, jotta voidaan erityisesti helpottaa siirtymistä puhtaaseen energiaan. Tavoitteeseen pyritään muun muassa keskittymällä energiatehokkuustoimenpiteisiin, tukemalla yksityisen sektorin investointeja uusiutuvaan energiaan, edistämällä rakenneuudistuksia ja helpottamalla Ukrainan ja EU:n energiajärjestelmien yhdentymistä.

Uudistus 1: Yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma

Uudistuksen tavoitteena on hyväksyä yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma, jossa asetetaan kansalliset ilmastoneutraaliustavoitteet. Yleisenä tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 toisella neljänneksellä.

Uudistus 2: Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakauden varmistamiseksi.

Uudistuksen tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuutta Ukrainan energiapaletissa. Tämä toteutetaan parantamalla uusiutuvien energialähteiden kehittämisen edellytyksiä markkinapohjaisesti.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin otetaan käyttöön EU:n sääntöjen mukainen markkinapohjainen uusiutuvan energian kehys, jossa määritellään kilpailuun perustuvia huutokauppoja varten tarvittavat menettelyt ja asiakirjat. Toiseksi voimaan tulee EU:n sääntöjen mukainen uusiutuvaan energiaan tehtäviä investointeja koskevien lupamenettelyjen yksinkertaistamista ja lyhentämistä koskeva lainsäädäntö. Kolmanneksi uudistus edellyttää etenemissuunnitelman laatimista ja hyväksymistä uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 3: Sähkömarkkinoiden uudistus

Uudistuksen tavoitteena on parantaa Ukrainan energia-alan sääntelykehystä ja tukea Ukrainan ja Euroopan sähkömarkkinoiden yhdentymistä.

Uudistus on nelivaiheinen. Ensin tulee voimaan sähkömarkkinoiden yhdentymispakettia koskeva lainsäädäntö. Toiseksi voimaan tulee lainsäädäntö, jolla muutetaan sähkömarkkinoiden osapuolten välillisen verotuksen järjestelmää ja helpotetaan naapurivaltioiden vuorokausimarkkinoiden ja päivänsäisten markkinoiden yhteenkytkemistä sekä sähköenergian vientiä ja tuontia. Kolmanneksi nimetään uusi sähkömarkkinaoperaattori, jonka sääntelyviranomaisen valitsee. Neljänneksi voimaan tulee energian tukumarkkinoiden eheyttä ja tarkasteltavuutta koskeva sekundaarilainsäädäntö (REMIT).

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

Uudistus 4: Sähkön ja maakaasun hintojen vapauttaminen

Uudistuksen tavoitteena on luoda perusta hintojen asteittaiselle vapauttamiselle olosuhteiden salliessa ja varmistaa riittävät toimenpiteet heikossa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseksi.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksymistä. Etenemissuunnitelman tulee sisältää konkreettisia toimia ja aikataulu niiden toteuttamiselle sotatilalain kumoamisen jälkeen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

Uudistus 5: Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa energia-alan sääntelyviranomaisen riippumattomuutta ja varmistaa energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen markkinoiden toiminta ja kehittäminen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin tulevat voimaan lainsäädäntömuutokset, joilla energia-alan sääntelyviranomaisen päätökset vapautetaan valtion rekisteröintimenettelystä asiaa koskevien EU:n direktiivien vaatimusten mukaisesti. Toiseksi tulevat voimaan lainsäädäntömuutokset, joissa täsmennetään sääntelyviranomaisen erityisasemaa asiaa koskevien EU:n direktiivien mukaisesti.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 6: Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on kehittää kaukolämpöalaa ja vahvistaa yhdenmätyn energiasäätelyjärjestelmän häiriönsietokykyä muun muassa parantamalla säätelykehystä ja tukemalla kaukolämpöyhtiöiden modernisointia.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin Ukraina peruu lämmityksen ja lämpimän veden hinnankorotusten lykkäämisen. Toiseksi hyväksytään kohdennettu valtion talousohjelma kaukolämpöyhtiöiden modernisoimiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena on parantaa lämmönjakelua, tukea energia-alan vihreää siirtymää ja vahvistaa hallintoa. Kolmanneksi tulee voimaan lainsäädäntö, jolla tuetaan tehokkaan ja kestävästä kaukolämpöjärjestelmän kehittämistä vahvistamalla selkeät säännöt verkkoon liittymiselle ja verkosta irtautumiselle sekä moniasuntoisten rakennusten huoneistokohtaisten lämmönjakokeskusten asennusmenettelyjen parantamiselle.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 7: Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa energiakestävyyttä ja tukea energiankulutuksen vähentämistä ottamalla käyttöön energiatehokkuustoimenpiteitä julkisella sektorilla keskittyen julkisiin rakennuksiin sekä rakennusten ja tuotteiden julkisiin hankintoihin.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin Ukrainan on hyväksyttävä vuoteen 2050 ulottuva rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskeva strategia ja siihen liittyvä toimintasuunnitelma rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi. Toiseksi Ukrainan on annettava säädöksiä energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamisesta rakennuksille sekä energiatehokkuusluokituksen asettamisesta EU:n energiamerkintälainsäädännön soveltamisalaan kuuluville tuotteille. Kolmanneksi Ukrainan on vahvistettava EU:n energiamerkintöjen ja ekologisen suunnittelun piiriin kuuluville rakennuksille ja tuotteille energiatehokkuuden vähimmäistasot julkisissa hankinnoissa noudatettavina pakollisina kriteereinä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 ensimmäisellä neljänneksellä.

Investointi 1: Investoinnit energiainfrastruktuuriin

Investoinnin tavoitteena on rahoittaa energiaturvallisuuden varmistavaa kriittistä energiainfrastruktuuria painottaen voimakkaasti energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden kehittämistä.

Investointi käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää vähintään 550 miljoonan euron budjetointia käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) energiainvestointeihin vuosina 2026 ja 2027 Ukrainan energiainfrastruktuurin vahvistamiseksi, myös alueellisella tasolla, keskittyen kaukolämmön, julkisten rakennusten ja asuinrakennusten energiatehokkuuden parantamiseen, Ukrainan infrastruktuurin fyysiseen suojaamiseen ja uusiutuvien energialähteiden kehittämiseen.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
10.1	Uudistus 1: Yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma	Yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksyminen	Q2	2024	Ukrainan ministerikabinetti antaa yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksymistä koskevan asetuksen, jossa vahvistetaan kansalliset ilmastoneutraaliustavoitteet ja varmistetaan asianmukainen suunnittelu sen jälkeen, kun energiayhteisön suositukset on otettu asianmukaisesti huomioon. Suunnitelmassa määritellään tavoitteet, jotka on saavutettava vuoteen 2030 mennessä seuraavilla osa-alueilla: – kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen muun muassa markkinapohjaisten hiilen hinnoittelumekanismien avulla – uusiutuvista lähteistä saatavan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta – energian loppukulutuksen energiansäästö.
10.2	Uudistus 2: Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakauden varmistamiseksi	Uusiutuvaa energiaa koskevan markkinapohjaisen kehyksen käyttöönotto	Q4	2024	Uusiutuviin energialähteisiin tehtäviä investointeja koskeva EU:n sääntöjen mukainen markkinapohjainen lainsäädäntö- ja sääntelykehys tulee voimaan. Se koskee kilpailuun perustuvia huutokauppoja varten tarvittavia menettelyjä ja asiakirjoja. Otetaan käyttöön/muutetaan seuraava säädös: Ministerikabinetin päätöslauselma ”tukikiintiöiden jakamista koskevan huutokaupparien parantamisesta 29. joulukuuta 2019 annetun ministerikabinetin päätöslauselman nro 1175 muuttamisesta”
10.3	Uudistus 2: Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakauden varmistamiseksi	Uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lupamenettelyjen parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q3	2026	Uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lupamenettelyjen lyhentämistä koskeva EU:n sääntöjen mukainen lainsäädäntö tulee voimaan.

10.4	Uudistus 2: Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakauden varmistamiseksi	Etenemissuunnitelman hyväksyminen uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista	Q2	2025	Etenemissuunnitelman hyväksyminen uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista sekä tarvittavien säädösten ja toteuttamisedellytysten määrittely.
10.5	Uudistus 3: Sähkömarkkinoiden uudistus	Sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevan lain voimaantulo	Q4	2025	Laki sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä tulee voimaan. Sillä yhdenmukaistetaan Ukrainan kansallinen lainsäädäntö sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin kanssa, sellaisena kuin se on sisällytettynä energiayhteisön säännöstöön joulukuussa 2022. Sähkömarkkinoiden yhdentymispaketilla lähennetään lainsäädäntöä seuraavien säädösten, verkkosääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti: – Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (uudelleenlaadittu) – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/943, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoista (uudelleenlaadittu) – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, riskeihin varautumisesta sähköalalla ja direktiivin 2005/89/EY kumoamisesta – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/942, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (uudelleenlaadittu) – viisi verkkosääntöä ja suuntaviivaa, joissa vahvistetaan eri markkinasegmentteihin ja järjestelmän toimintaan liittyvät yksityiskohtaiset säännöt:

					– Komission asetus (EU) 2016/1719, annettu 26 päivänä syyskuuta 2016, pitkän aikavälin kapasiteetin jakamista koskevista suuntaviivoista – Komission asetus (EU) 2015/1222, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015, kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta – Komission asetus (EU) 2017/2195, annettu 23 päivänä marraskuuta 2017, sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista - Komission asetus (EU) 2017/1485, annettu 2 päivänä elokuuta 2017, sähkön siirtoverkon käyttöä koskevista suuntaviivoista – Komission asetus (EU) 2017/2196, annettu 24 päivänä marraskuuta 2017, sähköverkon hätätilaa ja käytönpalautusta koskevasta verkkosäännöstä.
10.6	Uudistus 3: Sähkömarkkinoiden uudistus	Sähkömarkkinoiden osapuolten verotusedellytysten muuttamista koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q2	2026	Lainsäädäntö sähkömarkkinoiden osapuolten välillisen verotuksen järjestelmän muuttamisesta tulee voimaan. Sillä helpotetaan naapurivaltioiden vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkemistä sekä sähköenergian vientiä ja tuontia EU:n ministerineuvoston 15.12.2022 tekemällä päätöksellä D/2022/03/MC-EnC käyttöön otetun energiayhteisön säännösten täytäntöönpanon puitteissa ja muutetaan Ukrainan verolakia ja Ukrainan tullikoodeksia, jotta voidaan mahdollistaa markkinoiden yhdentyminen ja yhteenkytkeminen. Luettelo asiaa koskevista laeista viimeistellään sen jälkeen, kun on hyväksytty peruslaki sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä.

10.7	Uudistus 3: Sähkömarkkinoiden uudistus	Uuden sähkömarkkinaoperaattorin nimittäminen	Q4	2025	Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallinen sääntelyviranomainen (NEURC) nimittää sähkömarkkinaoperaattorin.
10.8	Uudistus 3: Sähkömarkkinoiden uudistus	Energian tukkumarkkinoiden eheyttä ja tarkasteltavuutta koskevasta asetuksesta (REMIT) annetun sekundaarilainsäädännön voimaantulo	Q3	2024	REMIT-lainsäädäntöä koskevan sekundaarilainsäädännön voimaantulo. NEURC hyväksyy seuraavat menettelyt ja vaatimukset: – tiedonsiirron valvojan aseman hankkimista, keskeyttämistä ja lopettamista koskeva menettely – sisäpiiritietoalustojen toimintaa koskeva menettely – energian tukkumarkkinoiden eheyden ja tarkasteltavuuden varmistamista koskevat vaatimukset – energian tukkutuotteisiin liittyviä taloudellisia ja liiketoimia koskevien tietojen toimittamista koskeva menettely. Tehtäväkuvauksen laatiminen sellaisen tietojärjestelmän kehittämiseksi, jossa määritellään seuraavat NEURC:n tehtävät: – järjestelmä integroidaan markkinatoimijoita, sisäpiiritietoalustoja ja tiedonsiirron valvojia koskevien järjestelmien kanssa väärinkäytösten paljastamiseksi.
10.9	Uudistus 4: Sähkön ja maakaasun hintojen vapauttaminen	Kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen; toteuttaminen sotatilalain kumoamisen jälkeen	Q2	2026	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman, johon sisältyvät toteutettavat toimet ja niiden toteutusaikataulu; toteuttaminen sotatilalain kumoamisen jälkeen. Etenemissuunnitelma perustuu alan taloudellista tilannetta koskevaan tekniseen analyysiin. Etenemissuunnitelmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:

					– toimet julkisen palvelun velvoitteiden uudistamiseksi niin, että markkinahinnat voidaan vapauttaa asteittain sen jälkeen, kun sotatilalaki on kumottu – toimet sen varmistamiseksi, että haavoittuvassa asemassa olevia kuluttajia suojellaan sen jälkeen kun kotitalouksiin sovellettavat hinnat vapautetaan, mukaan lukien haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille tarkoitetun tukijärjestelmän uusi rakenne, jolla parannetaan kohdentamista ja varmistetaan riittävä suojelun taso, sekä valmistelutoimet, jotka on toteutettava ennen sotatilalain kumoamista, kuten haavoittuvassa asemassa olevan väestön määrittäminen ja tähän liittyvä digitaalinen ratkaisu.
10.10	Uudistus 5: Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen	Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen (NEURC) riippumattomuuden varmistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q4	2024	”Lainsäädäntömenettelystä” 24 päivänä elokuuta 2023 annetun lain № 3354–IX muutosten voimaantulo. Muutoksilla vapautetaan NEURC:n päätökset säädöksiä koskevasta lakisääteisestä valtion rekisteröintimenettelystä. Muutoksissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen, sellaisena kuin siitä säädetään sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/944 (uudelleenlaadittu) sekä maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/73/EY – energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annetun Ukrainan lain 5 §:n toteuttaminen; pykälässä kielletään valtion elinten puuttuminen sääntelyviranomaisen toimintaan.

10.11	Uudistus 5: Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen	Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annetun Ukrainan lain muutosten voimaantulo	Q4	2025	Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annetun Ukrainan lain muutosten ja muiden sellaisten säädösten voimaantulo, joissa täsmennetään sääntelyviranomaisen erityisasema, jotta voidaan varmistaa sen riippumattomuus, sellaisena kuin siitä säädetään sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/944 (uudelleenlaadittu) sekä maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/73/EY.
10.12	Uudistus 6: Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen	Lämmityksen ja lämpimän veden hinnankorotusten lykkäämisen peruuttaminen	Q4	2025	Lailla nro 2479-IX (”Suhteiden sääntelystä maakaasumarkkinoilla ja lämmönjakelun alalla sotatilan aikana ja sen jälkeen tapahtuvan toiminnan palauttamisen yhteydessä”) käyttöön otetun hinnankorotusten lykkäyksen peruuttaminen, jotta lämmön ja lämpimän veden tariffit voidaan saattaa kustannuksia vastaaviksi.
10.13	Uudistus 6: Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen	Valtion talousohjelman hyväksyminen kaukolämpöyhtiöiden energian modernisoimiseksi vuoteen 2030 mennessä	Q4	2025	Ministerikabinetti hyväksyy valtion talousohjelman kaukolämpöyhtiöiden energian modernisoimiseksi vuoteen 2030 mennessä. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – toimenpiteet, joilla parannetaan lämmöntoimituspalvelujen häiriönsietokykyä, laatua ja saatavuutta – toimenpiteet, joilla tuetaan hiilestä irtautumista, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja uusiutuvien energialähteiden käytön laajentamista – toimenpiteet, joilla vahvistetaan paikallisviranomaisten hallinto- ja johtamisvalmiuksia kaukolämpöalalla.

10.14	Uudistus 6: Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen	Tehokkaan ja kestävämmän kaukolämmön kehittämistä tukevan lainsäädännön voimaantulo	Q3	2025	”Eräiden Ukrainan lakien muuttamisesta tehokkaan ja kestävämmän kaukolämmön kehittämiseksi” annetun Ukrainan lain voimaantulo. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – selkeiden sääntöjen asettaminen kaukolämpöverkkoon liittymiselle / kaukolämpöverkosta irrottamiselle sekä kaukolämpöjärjestelmien kehittämisen painopistealueet – huoneistokohtaisten lämmönjakokeskusten asennusmenettelyjen parantaminen moniasuntoisissa rakennuksissa asianmukaisen kauko-ohjauksen ja kysynnänhallinnan varmistamiseksi.
10.15	Uudistus 7: Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen	Vuoteen 2050 ulottuvan rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman hyväksyminen	Q2	2024	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy säädöksen ”Rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevasta strategiasta vuoteen 2050” ja strategiaa koskevan toimintasuunnitelman. Tavoitteena on ottaa käyttöön markkinapohjaisia rahoitusvälineitä ja kannustimia ja esittää etenemissuunnitelma, johon sisältyvillä politiikkatoimilla tuettaisiin muun muassa lähes nollaenergiarakennusten käyttöönottoa.
10.16	Uudistus 7: Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen	Rakennusten energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamista koskevien säädösten hyväksyminen	Q3	2026	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy säädökset energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamisesta rakennuksille sekä ekologista suunnittelua koskevan EU-lainsäädännön soveltamisalaan kuuluville tuotteille. Lisäksi kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaava ministeriö hyväksyy säädökset energiatehokkuusluokituksen asettamisesta EU:n energiamerkintälainsäädännön soveltamisalaan kuuluville tuotteille.
10.17	Uudistus 7: Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten	Energiamerkintää ja ekologista suunnittelua koskevista vaatimuksista annettujen säädösten hyväksyminen	Q1	2027	Hyväksytään talousministeriön säädökset sellaisten ministerikabinetin sekä kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön antamien säädösten

	hankintamenettelyjen parantaminen	julkisissa hankinnoissa noudatettavina pakollisina vähimmäiskriteereinä			soveltamisesta, joiden nojalla energiamerkintää ja ekologista suunnittelua koskevia vaatimuksia sovelletaan julkisissa hankinnoissa pakollisina vähimmäiskriteereinä. Mainituilla vaatimuksilla asetetaan rakennuksille ja tuotteille energiatehokkuuden vähimmäistasot, jotka perustuvat EU:n energiamerkintä- ja ekosuunnittelulainsäädännön mukaisiin kansallisiin standardeihin. Säädöksen sisältö on annettu tiedoksi julkisista hankinnoista vastaaville hankintaviranomaisille.
10.18	Investointi 1: Investoinnit energiainfrastruktuuriin	Vähintään 550 miljoonan euron investoinnit energiainfrastruktuuriin	Q4	2027	Hallituksen (tai valtiokonttorin) raportti, josta käy ilmi, että vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 550 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) Ukrainan energiainfrastruktuurin vahvistamiseen, myös alueellisella tasolla (osana indikaattoria 9.8), muun muassa seuraaviin: – kaukolämpöjärjestelmien energiatehokkuuden parantaminen vuoteen 2030 ulottuvan, kaukolämpöyhtiöiden energian modernisointia koskevan valtion talousohjelman mukaisesti – rahoitusosuus energiatehokkuusrahastoon, jolla tuetaan energiatehokkuuden parantamista asuntosektorilla – julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen vuoteen 2050 ulottuvan, rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevan strategian mukaisesti – Ukrainan energiainfrastruktuurin fyysinen suojaaminen – tuki uusiutuvien energialähteiden kehittämiseksi uusiutuvia energialähteitä koskevan uuden markkinapohjaisen kehityksen mukaisesti ja erittäin joustavan kapasiteetin rakentamiseksi.

C.11 LIIKENNE

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on Ukrainan liikennesektorin modernisointi ja uudistaminen. Tarkoituksena on parantaa yhteyksiä EU:hun ja Moldovan tasavaltaan ja tukea kilpailukykyisen ja tehokkaan liikennejärjestelmän kehittämistä EU:n toimintapolitiikkojen ja normien mukaisesti.

Uudistus 1: Liikennesektorin kattava suunnittelu

Uudistuksen tavoitteena on tarkistaa liikennesektorin keskeistä strategia-asiakirjaa.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää Ukrainan vuoteen 2030 ulottuvan tarkistetun kansallisen liikennestrategian hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Ukrainan vientilogistiikan potentiaalin kehittäminen

Uudistuksen tavoitteena on tukea nykyisen rajanylityspaikkojen verkoston modernisointia ja kapasiteetin lisäämistä, jotta voidaan helpottaa Ukrainan sekä EU:n ja Moldovan tasavallan välisen rajan ylittäviä kuljetuksia.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää vuoteen 2030 ulottuvan, rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa koskevan strategian hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 3: Rautatieliikenteen vapauttaminen

Uudistuksen tavoitteena on luoda kilpailukykyiset rautatiemarkkinat EU:n normien mukaisesti.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin tulee voimaan rautatielaki, joka on yhdenmukainen EU:n rautatiesäännösten kanssa, ja sen säännöksiä sovelletaan osittain. Toiseksi annetaan lain keskeiset täytäntöönpanosäädökset.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 4: Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että Ukraina täyttää kansainvälisten sopimusten mukaiset velvoitteensa kauppamerenkulun alalla, ja lisätä kilpailua satamapalvelujen alalla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin tulee voimaan kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskeva lainsäädäntö. Toiseksi muutetaan voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä, jolla varmistetaan satamapalveluja koskevan EU:n asetuksen (EU) 2017/352 säännösten noudattaminen kaikilta osin.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 ensimmäisellä neljänneksellä.

Investointi 1: Investoinnit liikenneinfrastruktuuriin

Investoinnin tavoitteena on kunnostaa vahingoittunut ja tuhoutunut liikenneinfrastruktuuri.

Investointi käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää vähintään 350 miljoonan euron budjetointia käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) vuosina 2026–2027 vahingoittuneiden ja tuhoutuneiden liikenneinfrastruktuurien rakentamiseen, jälleenrakentamiseen, kunnostamiseen, modernisointiin ja parantamiseen muun muassa seuraavilla sektoreilla: rautatiet, meri- ja sisävesiliikenne, maantiet, ilmailu ja rajanylityspaikat.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
11.1	Uudistus 1: Liikennesektorin kattava suunnittelu	Ukrainan vuoteen 2030 ulottuvan tarkistetun kansallisen liikennestrategian hyväksyminen	Q4	2024	Ministerikabinetin hyväksyy määräyksen vuoteen 2030 ulottuvan Ukrainan kansallisen liikennestrategian päivittämisestä. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – kilpailukykyisen ja tehokkaan liikennejärjestelmän jälleenrakentaminen ja kehittäminen EU:n toimintapolitiikkojen ja normien mukaisesti, ottaen huomioon erityisesti Euroopan laajuiset liikenneverkot sekä kansainvälisellä ja Euroopan tasolla asetetut liikennealan hiilestä irtautumista koskevat tavoitteet (muun muassa kehittämällä rautatie-, maantie- ja sisävesireittejä, jotka sisältyvät TEN-T-verkon alustaviin karttoihin, liikennejärjestelmien hallinnoinnin digitalisointi jne.) – laadukas henkilöliikenne ja esteetön liikkuvuus – ihmisille ja ympäristölle turvallinen, kestävä ja energiatehokas liikenne.
11.2	Uudistus 2: Ukrainan vientilogistiikan potentiaalin kehittäminen	Vuoteen 2030 ulottuvan, rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa koskevan strategian hyväksyminen.	Q4	2024	Vuoteen 2030 ulottuvan, rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa koskevan strategian hyväksyminen. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – Puolan, Slovakian, Unkarin ja Romanian vastaisella rajalla sijaitsevien rajanylityspaikkojen uudistaminen – palvelualueiden verkoston luominen – rajanylitysmenettelyjen yksinkertaistaminen (digitalisointi ja yhteisen valvonnan käyttöönotto) EU:n normien mukaisesti.

11.3	Uudistus 3: Rautatieliikenteen vapauttaminen	Rautatieliikennettä koskevan lain voimaantulo ja säännösten osittainen soveltaminen	Q4	2025	Ukrainan rautatieliikenteestä annetun Ukrainan lain voimaantulo (yhdenmukaistaminen EU:n rautatiesäännösten kanssa) ja säännösten osittainen soveltaminen. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – lainsäädännöllisten edellytysten luominen kilpailuun perustuvien henkilö- ja tavaraliikenteen markkinoiden toiminnalle erityisesti varmistamalla rautatieliikenteen harjoittajien yhtäläiset mahdollisuudet käyttää rautatieinfrastruktuuria – uusien EU:n lainsäädännön mukaisten valtion elimien perustaminen hoitamaan julkishallintoa kilpailluilla liikennemarkkinoilla (sääntely- ja turvallisuusviranomaisen) – infrastruktuurin haltijan ja rautatieliikenteen harjoittajien toiminnallinen eriyttäminen – turvallisuudenhallintajärjestelmän käyttöönotto – rautatieonnettomuuksien teknisen tutkimuksen käyttöönotto – oikeusperustan luominen tekniselle sääntelylle yhteentoimivuuden varmistamiseksi (rautatieliikenteen kyky varmistaa kuljetusten turvallisuus) – uusi lähestymistapa yhteiskunnan kannalta tärkeän liikenteen varmistamiseen.
11.4	Uudistus 3: Rautatieliikenteen vapauttaminen	Rautatieliikennettä koskevan lainsäädännön täytäntöönpanosäädösten hyväksyminen	Q4	2027	Ukrainan rautatieliikennettä koskevan lain keskeisten täytäntöönpanosäädösten hyväksyminen. Täytäntöönpanosäädöksillä otetaan käyttöön rautatieliikennemarkkinoiden toimintaa koskevia mekanismeja ja keskitytään erityisesti seuraaviin: yhtäläiset mahdollisuudet käyttää rautatieinfrastruktuuria, rautatieliikenteen harjoittajien toimiluvat, turvallisuudenhallintajärjestelmät ja yhteiskunnan kannalta tärkeän matkustajaliikenteen järjestämistä koskeva menettely.
11.5	Uudistus 4: Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen	Kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q2	2026	”Tiettyjen kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevien Ukrainan säädösten muuttamisesta” annetun Ukrainan lain voimaantulo. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – määritellään merenkulun turvallisuuden varmistamista aluemerellä, sisävesillä, merisatamissa ja sisävesiväylillä koskevat periaatteet ja annetaan niitä koskevia säännöksiä – parannetaan alusten ja merisatamien kansainvälisen suojelujärjestelmän toteuttamismekanismeja – määritellään merisatamassa olevien alusten valvontaa koskeva yksityiskohtainen järjestelmä

					– tarkistetaan kauppamerenkulkulaissa sekä liikennettä, sisävesiliikennettä ja merisatamia koskevissa Ukrainan laeissa säädetyn, meri- ja sisävesiliikennettä ja kauppamerenkulkua koskevan valtion toimintapolitiikan toteuttamisesta vastaavan keskuselimen tehtäviä, jotta voidaan välttää lainsäädännön päällekkäisyys ja selkeyttää toimivallanjakoa erityisesti sen keskuselimen kanssa, joka vastaa valtion toimintapolitiikan laatimisesta ja toteuttamisesta meri- ja sisävesiliikenteen alalla – hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen, valtion elinten toimivaltuuksien selkeyttäminen, tarpeettomien hallinnollisten esteiden ja asiakirjojen poistaminen jne.
11.6	Uudistus 4: Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen	Varmistetaan, että satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä 15 päivänä helmikuuta 2017 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/352 noudatetaan kaikilta osin.	Q1	2027	Voimassa olevan kansallisen lainsäädännön (sekundäärilainsäädäntö) tarkistaminen ja muuttaminen sen varmistamiseksi, että se on yhdenmukainen satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä 15 päivänä helmikuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 kanssa.
11.7	Investointi 1: Investoinnit liikenneinfrastruktuuriin	Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit energiainfrastruktuuriin	Q4	2027	Hallituksen (tai valtiokonttorin) raportti, josta käy ilmi, että vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 350 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) vahingoittuneen ja tuhoutuneen liikenneinfrastruktuurin jälleenrakentamiseen, kunnostamiseen, modernisointiin ja parantamiseen Ukrainan vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen liikennestrategian mukaisesti, myös alueellisella tasolla (osana indikaattoria 9.8), muun muassa seuraaviin: – rautatiet (Ukrainan uuden rautatieliikennettä koskevan lainsäädännön mukaisesti) – meri- ja sisävesiliikenne (kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevan uuden lainsäädännön mukaisesti) – maantiet – ilmailu

					– rajanylityspaikat (vuoteen 2030 ulottuvan, rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa koskevan strategian mukaisesti).
--	--	--	--	--	---

C.12 ELINTARVIKETEOLLISUUS

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on tukea Ukrainan elintarviketeollisuuden vahvistamista samalla kun jatketaan Ukrainan sääntelykehysten yhdenmukaistamista EU:n säännösten kanssa.

Uudistus 1: Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehysten yhdenmukaistaminen EU:n säännösten kanssa

Uudistuksen tavoitteena on määrittää strategiset kansalliset prioriteetit, mukaan lukien yhdenmukaistaminen EU:n käytäntöjen, normien ja sääntöjen kanssa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin Ukraina hyväksyy vuoteen 2030 ulottuvan maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan strategian. Toiseksi otetaan käyttöön maatalouden kirjanpidon tietoverkkojärjestelmä, jonka avulla voidaan seurata maatalousalan tilannetta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Toimivien maatalousmaan markkinoiden varmistaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa toimivia maatalousmaan markkinoita.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Maanomistussuhteiden julkista seurantaan varten on otettava käyttöön automaattinen järjestelmä ja maa-alueiden laajamittaista arviointia varten paikkatietojärjestelmä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 3: Investointiohjelmien hallinnoinnin institutionaalisen ja hallinnollisen rakenteen parantaminen

Uudistuksen tavoitteena on parantaa maatalouselintarvikealan julkisten rahoitustukijärjestelmien hallinnointia.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jossa keskitytään julkisten tukitoimenpiteiden suunnitteluun, myös pientiloille, ja tuleviin rahoitusvälineisiin sekä järjestelmän digitalisointiin sähköisten asiakirjahallintajärjestelmien avulla. Lainsäädännöllä varmistetaan myös, että valtiontuki voidaan kanavoida ainoastaan valtion maatalousrekisteriin rekisteröidyille tuensaajille.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 4: Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen

Uudistuksen tavoitteena on virallistaa julkinen sähköinen maatilarekisteri (valtion maatalousrekisteri) ja kehittää sitä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin tulee voimaan laki, jossa valtion maatalousrekisteri tunnustetaan viralliseksi sähköiseksi rekisteriksi maatalouspolitiikan ja elintarviketurvan alalla. Toiseksi julkaistaan raportti, jossa esitetään yksityiskohtaisesti valtiontuen toteuttaminen valtion maatalousrekisterin kautta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 5: Kastelujärjestelmän pitkän aikavälin kehittäminen alan ilmastokestävyyden parantamiseksi

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa kasteluinfrastruktuurin pitkän aikavälin suunnittelu kestäväällä tavalla, jotta voidaan parantaa maatalouselintarvikealan kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Siihen sisältyy pitkän aikavälin suunnitelma, jossa esitetään keskeiset alueet ja periaatteet Ukrainan kastelujärjestelmien kehittämiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 6: Maa- ja vesialueiden miinanraivaus

Uudistuksen tavoitteena on laatia kansallinen strategia Ukrainan miinanraivaustoimien keskeisistä osatekijöistä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää miinanraivausstrategian hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 toisella neljänneksellä.

Investointi 1: Investoinnit miinanraivaukseen

Tämän investoinnin tavoitteena on tukea maatalouselintarvikkeiden tuottajia miinanraivaustoimissa.

Investointi on kaksivaiheinen. Siihen sisältyy ensinnäkin vähintään 75 miljoonan euron budjetointi käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) maatalouselintarvikkeiden tuottajille miinanraivauskustannuksiin vuosina 2024–2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 150 miljoonan euron budjetointi käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) maatalouselintarvikkeiden tuottajille miinanraivauskustannuksiin vuosina 2024–2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
12.1	Uudistus 1: Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa	Vuoteen 2030 ulottuvan maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan strategian hyväksyminen.	Q4	2024	Vuoteen 2030 ulottuvan maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan strategian hyväksyminen. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – Ukrainan maatalous- ja maaseudun kehittämissä politiikan mukauttaminen EU:hun liittymisen valmisteluun ja Ukrainan erityisiin huolenaiheisiin, kuten maa-uudistukseen, kasteluun, sodasta elpymiseen ja kehitystukeen – instituutioiden vahvistaminen ja valmiuksien kehittäminen tarvittavien järjestelmien kehittämiseksi – maatalouselintarvikkeiden tuotantoa ja terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevien säädösten ja valmiuksien lähentämistä EU:n normeihin koskevan prosessin nopeuttaminen – pientuottajien ja maaseutuyhteisöjen kehityksen edistäminen – ympäristö- ja ilmastotoimien perustasojen ja tavoitteiden määrittely, näyttöön perustuvan ohjelmasuunnittelun sekä moitteettoman varainhoidon ja valvontavalmiuksien kehittäminen.
12.2	Uudistus 1: Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa	Maatilojen kestävyyttä koskevan tietoverkon perustaminen	Q1	2027	Perustetaan ja otetaan käyttöön maatalouspolitiikasta vastaavan ministeriön alaisuuteen perustettava EU:n normien mukainen maatilojen kestävyyttä koskeva tietoverkko. Järjestelmän avulla voidaan seurata maatalousalan tilannetta ja tehdä tietoon perustuvia päätöksiä valtiontuen myöntämisestä maataloustuottajille.
12.3	Uudistus 2: Toimivien maatalousmaan	Automaattisen järjestelmän perustaminen	Q1	2025	Maanomistussuhteiden julkista seuranta varten on otettu käyttöön valtion maarekisterin yhteydessä toimiva automatisoitu järjestelmä. Maa-alueiden laajamittaista arviointia varten on otettu käyttöön valtion maarekisterin yhteydessä toimiva paikkatietojärjestelmä.

	markkinoiden varmistaminen	maanomistussuhteiden julkista seuranta varten			
12.4	Uudistus 3: Investointiohjelmien hallinnoinnin institutionaalisen ja hallinnollisen rakenteen parantaminen	Ukrainan maatalouden valtiontukilainsäädännön voimaantulo	Q3	2025	Ukrainan maatalouden valtiontukilain muuttamisesta annetun lain voimaantulo. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – suunnitellaan tulevia, EU:n normien ja säännösten mukaisia valtiontukitoimenpiteitä, myös alakohtaisen ja SWOT-analyysin (vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia käsittelevä tilanneanalyysi) perusteella valituilla aloilla – suunnitellaan toimenpiteitä, joilla tuetaan pientilojen maataloustuotantoa yksityisten investointien toteuttamiseksi (maataloustuottajien fyysinen omaisuus jalostusta ja markkinointia varten) – suunnitellaan tulevia rahoitusvälineitä (mukaan lukien luottotakuujärjestelyt) kaikkia maatilaluokkia varten yhteistyössä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa – digitalisaatio sähköisten asiakirjahallintajärjestelmien avulla – kanavoidaan valtiontuki yksinomaan sellaisille edunsaajille, jotka on merkitty valtion maatalousrekisteriin, josta on pääsy sähköisiin rekistereihin (mm. maarekisteri, kiinteistörekisteri, eläinrekisteri).
12.5	Uudistus 4: Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen	Valtion maatalousrekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q4	2024	Valtion maatalousrekisteriä koskevan Ukrainan lain voimaantulo Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – tunnustetaan valtion maatalousrekisteri viralliseksi sähköiseksi rekisteriksi maatalouspolitiikan ja elintarviketurvan alalla ja annetaan säännökset sen pakollisista osatekijöistä, kuten hallinnointimenettelystä, tietojen määrittelystä ja kolmansien osapuolten pääsystä tietoihin – laajennetaan maatalousrekisterin kattavuutta siten, että se sisältää tietoja sidosryhmistä maatalouden koko arvoketjussa, kuten maataloustuottajista, elintarvikkeiden jalostajista ja vedenkäyttäjistä – laajennetaan maatalousrekisterin toimintoja tekemällä siihen rekisteröitymisestä rahoitustuen edellytys; tämä mahdollistaa myös teknisen avun ja muiden hallinnollisten palvelujen kohdennetun kanavoinnin ja analyysitiedon käyttöönoton – rekisteröinti maatalousrekisteriin on edellytys kaikenlaisen julkisen tuen saamiselle maatalouselintarvikealalla

					– velvoitetaan julkaisemaan maatalousrekisterin kautta toteutettavien alan valtiontukiohjelmien edunsaajien rekisteri.
12.6	Uudistus 4: Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen	Valtiontuen toteuttamista koskevan raportin julkaiseminen julkisessa maatalousrekisterissä	Q1	2026	Julkaistaan maatalousrekisterin kautta myönnetyn valtiontuen toteuttamisesta raportti, joka osoittaa, että vähintään 80 prosenttia maataloustuottajille vuonna 2025 myönnetystä julkisesta tuesta on ohjattu valtion maatalousrekisterin kautta.
12.7	Uudistus 5: Kastelujärjestelmän pitkän aikavälin kehittäminen alan ilmastokestävyyden parantamiseksi	Kastelujärjestelmää koskevan pitkän aikavälin suunnitelman hyväksyminen	Q1	2025	Kastelujärjestelmää koskevan pitkän aikavälin suunnitelman hyväksyminen. Suunnitelmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – kastelualan painopisteet, jotka perustuvat taloudellisen kokonaishyödyn analyysiin – yhdenmukaistaminen vesialan strategian ja vesialuelähtöisen vesihuollon periaatteiden kanssa – tiedot tarvittavista julkisista ja muista investoinneista ja tarpeesta jatkaa yksityistämistä – alan hallintoa ja johtamista koskevat näkökohdat – kaikista kunnostus- tai rakennushankkeista on tehtävä ympäristöarviointi ympäristövaikutusten arvioinnista ja strategisesta ympäristöarvioinnista annetun EU:n suosituksen ja Ukrainan asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti.
12.8	Uudistus 6: Maa- ja vesialueiden miinanraivaus	Vuoteen 2033 ulottuvan miinanraivaustoiminnan strategia-asiakirjan hyväksyminen	Q2	2024	Säädöksen hyväksyminen vuoteen 2033 ulottuvan miinanraivaustoiminnan strategia-asiakirjan (Ukrainan ministerikabinetin tai Ukrainan presidentin antama asiakirja) hyväksymisestä. Säädöksessä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – miinanraivaustoiminnan hallinnointi – miinanraivaustoiminnan tehokkuuden tukeminen – onnettomuuksien ehkäiseminen – uhrien kattava avustaminen – innovaatiot – sukupuolten tasapuolinen edustus ja representaatio – yksityisten markkinoiden kehittäminen – toimiva ja läpinäkyvä koordinointi avunantajien kanssa – miinanraivaustehtävien priorisointijärjestelmän laatiminen.

12.9	Investointi 1: Investoinnit miinanraivaukseen	Vähintään 75 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen	Q2	2026	Hallituksen (tai valtiokonttorin) väliraportti, josta käy ilmi, että vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 75 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) maatalouselintarvikkeiden tuottajille miinanraivauskustannuksiin.
12.10	Investointi 1: Investoinnit miinanraivaukseen	Vähintään 150 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen	Q4	2027	Hallituksen (tai valtiokonttorin) loppuraportti, josta käy ilmi, että vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 150 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) maatalouselintarvikkeiden tuottajille miinanraivauskustannuksiin.

C.13 KRIITTISTEN RAAKA-AINEIDEN HALLINTA

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on tukea kriittisten raaka-aineiden alan kehittämistä Ukrainassa sekä taloudellisten että kestävyystavoitteiden mukaisesti. Siinä keskitytään strategisen suunnittelun ja hallinnollisten menettelyjen parantamiseen.

Uudistus 1: Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille.

Uudistuksen tavoitteena on houkutella investointeja kriittisten raaka-aineiden louhintaan ja jalostukseen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin tulee voimaan laki Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä vuoteen 2030 saakka koskevan kansallisen ohjelman muuttamisesta. Lailla otetaan käyttöön geologista aluetta koskeva valtiollinen korvausrahasto ja vahvistetaan alan strategiset suuntaviivat. Toiseksi julkaistaan raportti Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamisesta käyttäen kansainvälistä luokitusta ja asetetaan se sijoittajien saataville.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 2: Hallintomenettelyjen kehittäminen

Uudistuksen tavoitteena on optimoida menettely ja vähentää mahdollisten sijoittajien hallinnollista taakkaa. Päättävänä on lisätä läpinäkyvyyttä, nopeutta ja kustannustehokkuutta uusien investointipäätösten edistämiseksi.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin julkaistaan kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo. Toiseksi käynnistetään ja julkaistaan tuotannonjakosopimusta koskevat kansainväliset tarjouskilpailut, joissa käytetään hallituksen hyväksymiä mallisopimusehtoja. Kolmanneksi laaditaan ja otetaan käyttöön maapohjan käyttäjille tarkoitettu kokoushuoneohjelmisto (e-cabinet), johon liittyy myös muita toimintoja.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

Uudistus 3: Nykyaikaisten louhintateknologioiden käyttö ja Ukrainan integroituminen nykyaikaisiin arvoketjuihin

Uudistuksen tavoitteena on lisätä ympäristöä, yhteiskuntaa ja yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevien käytäntöjen läpinäkyvyyttä kriittisten raaka-aineiden alalla.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Siihen sisältyy selvitys, jossa arvioidaan kaivos- ja kaivannaisteollisuuden ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintoraportointia koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
13.1	Uudistus 1: Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille	Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä koskevan, vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen ohjelman tarkistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q4	2024	Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä koskevan, vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen ohjelman tarkistamista koskevan lain voimaantulo Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – otetaan käyttöön valtion korvausrahasto geologista aluetta varten – priorisoidaan louhinta-aluetta koskevat tavoitteet EU:n strategioiden mukaisesti – määritellään strategiset ja kriittiset raaka-aineet, tarve tehdä säännöllinen metodologinen riskinarviointi raaka-aineiden toimitusvarmuuden tasosta sekä kumppanimaiden ryhmä.
13.2	Uudistus 1: Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille	Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamista koskevan raportin julkaiseminen	Q3	2025	Julkaistaan raportti Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamisesta käyttäen kansainvälistä luokitusta ja asetetaan se sijoittajien saataville.
13.3	Uudistus 2: Hallintomenettelyjen kehittäminen	Julkaistaan kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo.	Q2	2025	Julkaistaan kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo.
13.4	Uudistus 2: Hallintomenettelyjen kehittäminen	Tuotannonjakosopimusta koskevien kansainvälisten tarjouskilpailujen käynnistäminen niiden läpinäkyvyyden varmistamiseksi	Q2	2025	Käynnistetään ja julkaistaan tuotannonjakosopimusta koskevat kansainväliset tarjouskilpailut, joissa käytetään hallituksen hyväksymiä mallisopimusehtoja. Varmistetaan tuotannonjakosopimuksia koskevien tarjouskilpailujen ja sopimusten läpinäkyvyys asettamalla sopimusehdot avoimesti saataville.

13.5	Uudistus 2: Hallintomenettelyjen kehittäminen	Otetaan käyttöön maapohjan käyttäjille tarkoitettu päivitetty kokoushuoneohjelmisto (e-cabinet)	Q1	2025	Käytössä on maapohjan käyttäjien päivitetty kokoushuoneohjelmisto (e-cabinet), jonka lisätoimintojen kautta on pääsy valtiolliseen maapohjaa koskevien erityislupien rekisteriin. Rekisteristä voidaan hakea ja saada sähköisiä lupia (rekisteriote), ja sen kautta on pääsy digitaalisiin geologisiin tietoihin.
13.6	Uudistus 3: Nyky aikaisten louhintateknologioiden käyttö ja Ukrainan integroituminen nykyaikaisiin arvoketjuihin	Julkaistaan selvitys ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvää raportointia koskevasta lainsäädännöstä	Q4	2025	Hyväksytään ja julkaistaan selvitys, jossa arvioidaan nykyistä lainsäädäntöä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvästä kaivos- ja kaivannaisteollisuuden raportoinnista ja jossa ehdotetaan suosituksia lainsäädäntöpuutteiden korjaamiseksi.

C.14 DIGITALISAATIO

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on tukea Ukrainan digitalisaatiota. Siinä keskitytään myös kyberturvallisuuden vahvistamiseen.

Uudistus 1: Turvallinen ja tehokas digitaalinen infrastruktuuri

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa kyberturvallisuutta digitalisaatioprosessissa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin hyväksytään päätöslauselma, jossa määritellään Ukrainassa käyttöön hyväksytyt radioteknologiat. Toiseksi tulee voimaan useita kyberturvallisuutta koskevia säädöksiä, jotka ovat linjassa verkko- ja tietoturvallisuutta ja kyberturvallisuutta koskevan EU:n kehyksen (NIS- ja NIS2-direktiivit) kanssa. Tämä myös tasoittaa tietä 5G-kyberturvallisuutta koskevan EU:n välineistön käyttöönotolle.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 2: Julkisten palvelujen digitalisointi

Uudistuksen tavoitteena on yksinkertaistaa valtion ja kansalaisten välistä vuorovaikutusta digitalisaation avulla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin hyväksytään vuoteen 2026 ulottuva toimintasuunnitelma yleisimpien julkisten palvelujen digitalisoinnista useilla aloilla. Toiseksi hyväksytään säädös eIDAS-asetuksen ja EU:n normien mukaisten sähköisen tunnistamisen järjestelmien tukemisesta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu	Vaiheen kuvaus
14.1	Uudistus 1: Turvallinen ja tehokas digitaalinen infrastruktuuri	Radiotaajuuksien jakamista ja käyttöä Ukrainassa koskevan tarkistetun suunnitelman hyväksyminen	Q1 2025	Ukrainan ministerikabinetti antaa päätöslauselman, jolla muutetaan ”Radiotaajuuksien jakamista ja käyttöä Ukrainassa koskevan suunnitelman hyväksymisestä” annettua Ukrainan ministerikabinetin päätöslauselmaa. Päätöslauselmassa määritellään Ukrainassa käyttöön hyväksytyt radioteknologiat ja niitä vastaavat radiotaajuuskaistat ja radiopalvelut sekä niiden kehittämisen ja käytön lopettamista koskevat ehdot. Siihen sisältyy myös luettelo lupaavista radioteknologioista, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön Ukrainassa, ja määritellään niitä vastaavat radiotaajuuskaistat ja -palvelut sekä niiden toteuttamisedot EU:n säännösten mukaisesti.
14.2	Uudistus 1: Turvallinen ja tehokas digitaalinen infrastruktuuri	Valtion tietoresurssien ja kriittisen tietoinfrastruktuurin kyberturvallisuusvalmiuksien vahvistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q1 2025	Asiaa koskevien säädösten voimaantulo, jotta oikeudellinen kehys on yhdenmukainen verkko- ja tietoturvaluottuutta ja kyberturvallisuutta koskevan EU:n kehyksen kanssa (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta). Sääöksissä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – säännellään sellaisten toimenpiteiden pakollista toteuttamista, joiden tarkoituksena on luoda tarvittava oikeudellinen kehys kybertoimintaympäristössä tehtävien hyökkäysten ehkäisemistä, havaitsemista ja torjuntaa varten tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiselle Venäjän federaation Ukrainaa vastaan käymän sodan yhteydessä – parannetaan valtion tietoresurssien ja kriittisen tietoinfrastruktuurin suojelua kyberhyökkäyksiltä – parannetaan kyberturvallisuuden ja tietosuojan-alan sääntelykehystä, jotta voidaan vahvistaa kansallisen kyberturvallisuusjärjestelmän valmiuksia torjua kyberuhkia.
14.3	Uudistus 2: Julkisten palvelujen digitalisointi	Vuoteen 2026 ulottuvan, julkisten palvelujen digitalisointia koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen	Q1 2025	Ukrainan ministerikabinetti antaa asetuksen vuoteen 2026 ulottuvan, julkisten palvelujen digitalisointia koskevan toimintasuunnitelman hyväksymisestä. Toimintasuunnitelmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – elpyminen – koulutus – terveydenhuolto

					– veteraanien palvelut – asevoimien henkilöstö – tulli – sähköiset sosiaalipalvelut.
14.4	Uudistus 2: Julkisten palvelujen digitalisointi	eIDAS-asetuksen mukaisten sähköisen tunnistamisen järjestelmien tukemista koskevan säädöksen voimaantulo	Q2	2026	Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy lain eIDAS-asetuksen ja EU:n normien mukaisten sähköisen tunnistamisen järjestelmien tukemisesta. Lailla hyväksytään asetus yhdenmukaistamisesta sähköisen tunnistamisen järjestelmästä (sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun Ukrainan lain 15-3 §:n kolmas osa). Yhdenmukaistamisjärjestelmän päätehtävät ovat muun muassa seuraavat: - nykyaikaisen sähköisen tunnistamisen infrastruktuurin käyttöönotto Ukrainassa ja sen kestävä kehityksen varmistaminen - sähköisen tunnistamisen menetelmien, sähköisen tunnistamisen merkittävimpien solmukohtien (aluekeskukset) ja sähköisen tunnistamisen järjestelmien yhteentoimivuuden (teknologinen yhteensopivuus) varmistaminen - järjestelmässä käsiteltävien tietoresurssien suojaaminen.

C.15 VIHREÄ SIIRTYMÄ JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

Tämän luvun tavoitteena on edistää Ukrainan vihreää siirtymää tukemalla hiilestä irtautumista ja vahvistamalla ympäristö- ja ilmastokestävyyttä.

Uudistus 1: Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta

Uudistuksen tavoitteena on puuttua ympäristön pilaantumiseen ja varmistaa kansalaisten perustuslaillinen oikeus turvalliseen ympäristöön.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön voimaantuloa siten, että säännöksiä sovelletaan osittain. Uudistuksen myötä otetaan käyttöön teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen lupamenettelyihin ja valvontaan liittyviä yhdenmukaisia toimintamalleja, jotka perustuvat parhaiden käytettävissä olevien teknologioiden ja hallintamenetelmien soveltamiseen asiaa koskevan EU-lainsäädännön mukaisesti.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä.

Uudistus 2: Ilmastopolitiikka

Uudistuksen tavoitteena on luoda ilmastohallinnon rakenne sekä asianmukainen mekanismi ilmastomuutosta koskevan Ukrainan valtiollisen politiikan kehittämistä ja toteuttamista varten.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin tulee voimaan uusi lainsäädäntö, jossa vahvistetaan Ukrainan valtiollisen ilmastopolitiikan perusperiaatteet. Toiseksi hyväksytään otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevää tiede- ja asiantuntijaneuvostoa koskeva päätöslauselma. Kolmanneksi hyväksytään Ukrainan toinen kansallisesti määritelty panos Pariisin ilmastopimukseen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

Uudistus 3: Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit

Uudistuksen tavoitteena on edistää hiilen hinnoitteluun liittyvien markkinamekanismien kehittämistä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin hyväksytään toimintasuunnitelma kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän kehittämiseksi. Toiseksi Ukraina käynnistää uudelleen pakollisen hiilidioksidipäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisyhteistyönsä tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

Uudistus 4: Luonnonvarojen ennallistaminen ja säilyttäminen

Uudistuksen tavoitteena on vähentää metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jolla säännellään puun ja muiden sellaisten tuotteiden alkuperän kestävyys vahvistamista, jotka voivat johtaa metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

Uudistus 5: Kiertotalouden edistäminen

Uudistuksen tavoitteena on kiertotalouden ja jätehuollon periaatteiden toteuttaminen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin Ukraina hyväksyy kiertotalouden periaatteiden toteuttamista koskevan strategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman. Toiseksi hyväksytään kansallinen jätehuoltosuunnitelma.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Uudistus 6: Ympäristövaikutusten arviointia koskeva direktiivi ja strategista ympäristöarviointia koskeva direktiivi

Uudistuksen tavoitteena on edistää ympäristönsuojelua selkeyttämällä ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskevia sääntöjä.

Uudistus käsittää yhden vaiheen. Se edellyttää sellaisen periaatemuistion julkaisemista, jossa määritellään YVA- ja SYA-sääntöjä koskevien poikkeusten soveltamisala.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä.

2. Vaiheet ja toteutusaikataulu

Nro	Uudistus / Investointi	Vaiheen nimi	Aikataulu		Vaiheen kuvaus
15.1	Uudistus 1: Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta	Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön voimaantulo ja osittainen soveltaminen	Q3	2024	Ukrainan laki kansalaisten perustuslaillisista oikeuksista turvalliseen elämään ja terveyteen tulee voimaan ja sen säännöksiä sovelletaan osittain. Asiaa koskevat täytäntöönpanosäädökset on annettava 12 kuukauden kuluessa ja tietyt säännökset parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden ja hallintamenetelmien soveltamisesta neljän vuoden kuluessa sotatilalain kumoamisesta, lukuun ottamatta laitoksia, jotka otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa. Lain tarkoituksena on ehkäistä, vähentää ja valvoa teollisuuden aiheuttamaa pilaantumista, ja siinä otetaan käyttöön teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen lupamenettelyihin ja valvontaan liittyviä yhdenmukaisia toimintamalleja, jotka perustuvat parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden ja hallintamenetelmien soveltamiseen teollisuuden päästöistä 24 päivänä marraskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (uudelleenlaadittu) mukaisesti.
15.2	Uudistus 2: Ilmastopolitiikka	Valtiollista ilmastopolitiikkaa koskevan lainsäädännön voimaantulo	Q1	2025	Valtiollista ilmastopolitiikkaa koskevan Ukrainan lain voimaantulo Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – valtiollisen ilmastopolitiikan tavoitteet ja peruseriaatteen – ilmastomuutoksen alalla toimivat hallintoelimet – ilmastomuutosta koskeva strateginen suunnittelu – mekanismit ja välineet ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi – kansallinen kehys, jolla seurataan ilmastomuutosta koskevien politiikkojen ja toimenpiteiden toteuttamista ja ennusteita – ilmastomuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevä tiede- ja asiantuntijaneuvosto – ihmisen toiminnan aiheuttamista kasvihuonekaasujen lähteistä syntyvien päästöjen ja nielujen aikaansaamien poistumien kansallinen inventaario – ilmastomuutosta koskeva kansainvälinen yhteistyö.

15.3	Uudistus 2: Ilmastopolitiikka	Ilmastomuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevästä tiede- ja asiantuntijaneuvostosta annetun päätöslauselman hyväksyminen	Q4	2025	Ilmastomuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevästä tiede- ja asiantuntijaneuvostosta annetun päätöslauselman hyväksyminen. Päätöslauselmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin (IPCC) raporttien ja erityisesti Ukrainaa koskevan tieteellisen ilmastodatan ja -tiedon tarkastelu – tieteellisen ja asiantuntijatuen antaminen sekä ehdotusten ja raporttien laatiminen ilmastotavoitteista, -politiikoista ja -toimenpiteistä, niiden toteuttamisen ja ennusteiden seuranta ilmastomuutoksen alalla sekä tavoitteiden, toimintapolitiikkojen ja toimenpiteiden yhdenmukaisuus Ukrainan kansainvälisten velvoitteiden kanssa – tieteellisiä saavutuksia koskevan tiedonvaihdon edistäminen mallintamisen, seurannan, edistyneen tutkimuksen ja innovoinnin alalla kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja nielujen aikaansaamien poistumien lisäämiseksi – tieteellinen näyttö keinoista ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi – ilmastomuutoksesta ja sen seurauksista tiedottaminen, tietoisuuden lisääminen ja valistaminen sekä tieteellisten laitosten välisen vuoropuhelun ja yhteistyön kehittäminen ilmastomuutokseen liittyvissä kysymyksissä – takeet tiede- ja asiantuntijaneuvoston riippumattomuudesta sen kaikissa menettelyissä – mainitun neuvoston monipuolinen ja tieteellisesti merkityksellinen kokoonpano.
15.4	Uudistus 2: Ilmastopolitiikka	Hyväksytään Ukrainan toinen kansallisesti määritelty panos Pariisin ilmastopöytäkirjaan	Q3	2025	Ukrainan ministerikabinetin hyväksyy määräyksen ”Ukrainan toisen kansallisesti määritellyn panoksen hyväksymisestä Pariisin ilmastopöytäkirjaan”. Kansallisesti määritellyssä panoksessa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: – korkeampi päästövähennystavoite kuin Ukrainan nykyisessä kansallisesti määritellyssä panoksessa – perusvuoden määrittäminen kasvihuonekaasujen lähteistä ja nieluista peräisin olevien päästöjen laskemista varten

					– ehdotettujen toimenpiteiden toteuttamisen kesto ja/tai ajanjaksot – soveltamisalaan kuuluvat talouden alat ja kasvihuonekaasut ja niiden kattavuus – prosessisuunnittelu, käytetyt oletukset ja metodologiset toimintamallit, mukaan lukien ihmisen toiminnan aiheuttamista kasvihuonekaasujen lähteistä syntyvien päästöjen ja nielujen aikaansaamien poistumien arviointi ja inventaario – kansallisen panoksen tasapuolisuuden ja tavoitteellisuuden perusteleminen kansallisten olosuhteiden perusteella - ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen tavoitteiden saavuttamisen edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen rajoittaminen / nielujen parantaminen ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen 2 artiklassa vahvistetun tavoitteen mukaisesti. Ukrainan toinen kansallisesti määritelty panos Pariisin ilmastopöytäkirjaan on kunnianhimoisempi kuin nykyinen päivitetty kansallisesti määritelty panos.
15.5	Uudistus 3: Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit	Hyväksytään toimintasuunnitelma kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän kehittämiseksi	Q1	2025	Ukrainan ministerikabinetti antaa päätöslauselman, jolla hyväksytään kansallisen kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmän perustamista koskeva toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmassa määritellään seuraavat: – päästökauppajärjestelmän toteuttamisvaiheet – vaiheiden toteuttamisaikataulu – tarvittava infrastruktuuri – organisatoriset toimenpiteet.
15.6	Uudistus 3: Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit	Pakollisen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän käyttöönotto uudelleen	Q2	2025	Pakollisen hiilidioksidipäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän käyttöönotto uudelleen nykyisen lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvissa laitoksissa, lukuun ottamatta laitoksia, jotka eivät kuulu valvonnan piiriin tai jotka ovat tuhoutuneet tai jotka sijaitsevat tilapäisesti miehittyillä alueilla tai jotka ovat virallisesti ilmoittaneet tuotannon keskeyttämisestä.
15.7	Uudistus 4: Luonnonvarojen ennallistaminen ja säilyttäminen	Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähentämistä koskevan lain voimaantulo	Q2	2026	Sellaisen Ukrainan lain voimaantulo, jolla säännellään puun ja muiden sellaisten tuotteiden alkuperän kestävyys vahvistamista, jotka voivat johtaa metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:

					– sähköisen puutavarakirjanpidon käytön laajentaminen, jotta voidaan seurata puutavaran liikkeitä ja vahvistaa puutavaran ja puutuotteiden alkuperän legitimitettä – puutuotteiden sertifiointijärjestelmän käyttöönotto ja valmistettua puuta koskevan nykyisen sertifiointijärjestelmän laajentaminen kattamaan kaikki puukauppaan liittyvät toimet – puun alkuperän vahvistamista koskevien vaatimusten hyväksyminen, mukaan lukien kaupankäynnin kohteena olevat puutuotteet.
15.8	Uudistus 5: Kiertotalouden edistäminen	Kiertotalouden periaatteiden toteuttamista koskevan strategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman hyväksyminen	Q1	2026	Kiertotalouden periaatteiden toteuttamista koskevan strategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman hyväksyminen Ukrainan ministerikabinetissa. Strategiassa yksilöidään kiertotalouteen siirtymisen tarjoamat mahdollisuudet ja vaikutukset 5–10:llä ennalta valitulla ensisijaisella alalla ja arvoketjuissa, kuten jätealalla, tekstiilialalla, muovialalla, akkualalla, elektroniikka-alalla, maataloudessa, rakentamisessa ja korjaamisessa sekä metalli- ja mineraalialalla.
15.9	Uudistus 5: Kiertotalouden edistäminen	Vuoteen 2033 ulottuvan kansallisen jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen	Q1	2026	Ukrainan ministerikabinetti antaa määräyksen vuoteen 2033 ulottuvan kansallisen jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä. Kansallisessa jätehuoltosuunnitelmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin: - kotitalouksien jätehuolto - vaarallisten jätteiden huolto - infrastruktuuritarpeet - toimintasuunnitelman talouden ja rahoituksen kestävyysanalysointi - jätehuollon parantamiseen tähtäävien taloudellisten välineiden käyttöönotto - jätehuollon seuranta ja valvonta - Ukrainan jätehuollon strateginen suunnittelu - jätehuollon toteuttaminen aluetasolla.
15.10	Uudistus 6: Ympäristövaikutusten arviointia koskeva direktiivi ja strategista	Sellaisen periaatemuistion laatiminen, jossa määritellään ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA)	Q3	2024	Laaditaan sidosryhmien kuulemisen perusteella periaatemuistio, jossa määritellään ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia koskevista säännöistä (SYA) tehtävien poikkeusten soveltamisala, ja julkaistaan se ympäristönsuojelusta ja luonnonvaroista vastaavan ministeriön virallisella verkkosivustolla.

	ympäristöarviointia koskeva direktiivi	koskevista säännöistä tehtävien poikkeusten soveltamisala			Periaatemuistion tulee sisältää seuraavat tiedot: - elin, joka määrittää YVA- ja SYA-velvoitteista tehtävien poikkeusten soveltamisalan - kuvaus tavoitteista ja kussakin tapauksessa selvitys siitä, miksi ne kuuluvat poikkeuksen soveltamisalaan - poikkeusten soveltamisalaa koskevat perustelut - myönnettyjen poikkeusten voimassaoloajat.
--	---	--	--	--	--